Labe, přehrada Les Království

50 let Povodí Labe

1966–2016

POVODÍ LABE

Přehled institucí oboru vodních toků v letech 1896–1966

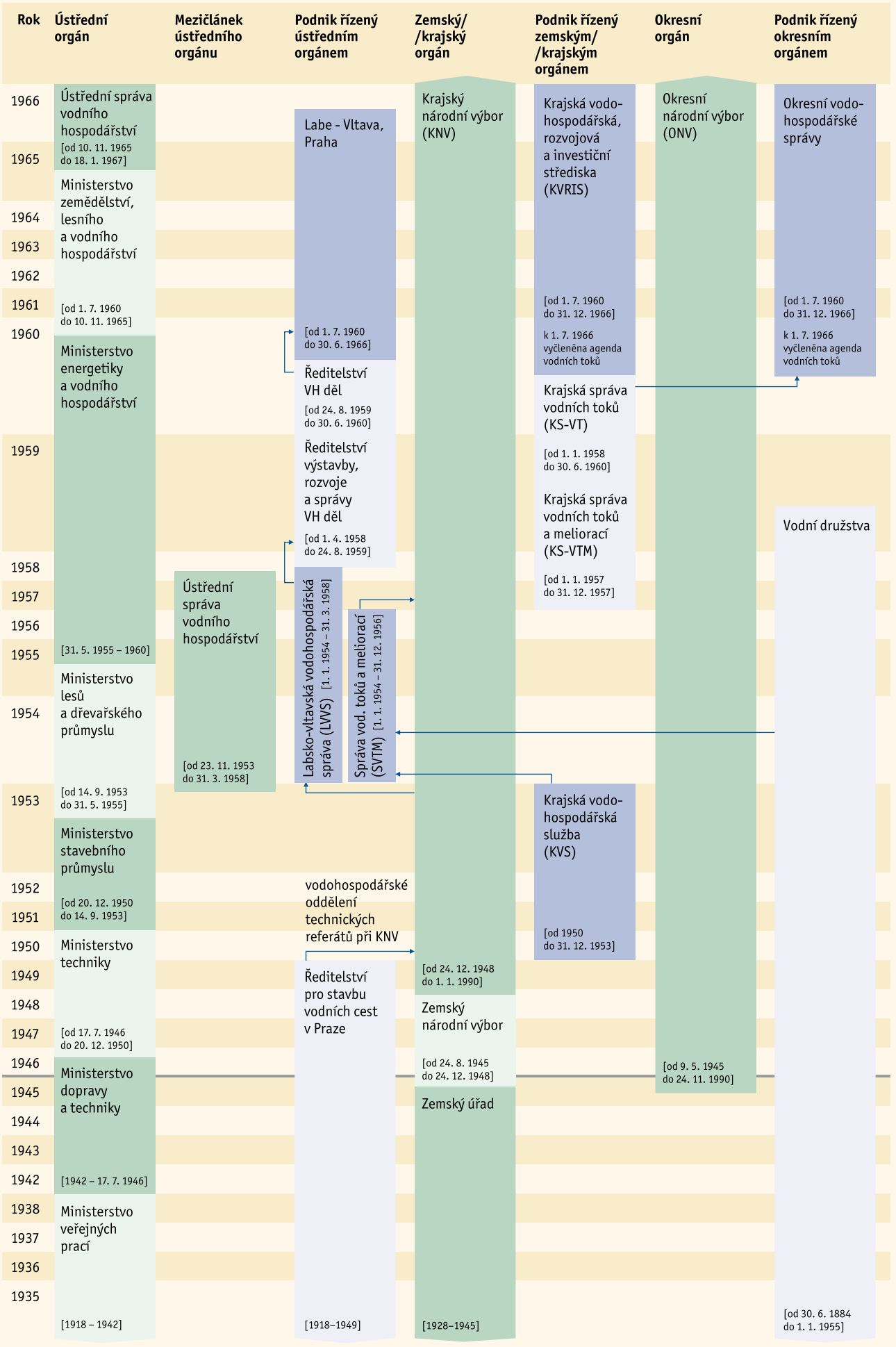

pokračování Přehledu na třetí straně obálky

Soutok Labe a Orlice, Hradec Králové

50 let Povodí Labe

V letošním roce uplyne 50 let od vzniku organizace, která poprvé v historii oboru vodních toků začala svoji činnost systematicky vykonávat v oblasti dílčích povodí. Touto organizací bylo *Ředitelství vodních toků Praha* (ŘVT Praha), které začalo od 1. 7. 1966 působit v Čechách a na Moravě prostřednictvím svých šesti správ, tj. *Správy povodí Vltavy, Labe, Ohře, Berounky, Moravy a Odry*, předchůdců dnešních podniků Povodí. Kromě toho činnost ŘVT Praha již nezahrnovala problematiku vodovodů a kanalizací, která po 2. světové válce byla vždy řešena spolu s vodními toky jednou organizací uspořádanou podle správních hranic kraje či okresu.

V roce 1969 vzniklo ze *Správ povodí* pět zcela samostatných *podniků Povodí* (Správa povodí Berounky byla sloučena do Povodí Vltavy), které dosud působí v oblastech původních dílčích povodí. S postupem času měnily *podniky Povodí* pouze svoji právní formu, nikoli základní náplň činnosti. Svým zaměřením pak navázaly na bohatou tradici institucí, zabývajících se na území českých zemí veřejně prospěšnou službou v oblasti vodního hospodářství, jmenovitě vodních toků.

V této souvislosti si připomeňme, že v listopadu 2016 uplyne 120 let od zřízení *Komise pro kanalizování Vltavy a Labe v Čechách, se sídlem v Praze*, vůbec první instituce, která po technické, administrativní a finanční stránce začala organizovat provádění systematických splavňovacích prací na Vltavě od Prahy do Mělníka a na dolním Labi po Ústí nad Labem. Dá se říci, že tato *Komise* byla pro shodnou činnost rovněž předchůdcem Povodí Labe a Povodí Vltavy. Plavební stupně i úpravy plavební dráhy, které byly postaveny za éry *Komise*, byly provozovány oběma podniky až do začátku nové etapy splavňovacích prací po roce 1963.

Významné organizačně-provozní události od roku 1966

- **1971–1986** – rekonstrukce labské vodní cesty v souvislosti s přepravou uhlí po vodě do tepelné elektrárny ve Chvaleticích (celkem bylo na střední Labi v letech 1971–1981 a na dolním Labi v letech 1979–1986 vynaloženo 1388,2 mil. Kčs)
- **1979** – delimitace dolního Labe od soutoku s Vltavou po Hřensko od Povodí Vltavy (převod 142 zaměstnanců a vodohospodářského majetku za přibližně 950 mil. Kčs)
- **1991** – rozdělení technicko provozní činnosti závodu Pardubice na tři samostatné závody Pardubice, Střední Labe a Dolní Labe
- **1992** – rozpuštění stavebně-montážní činnosti (snížení stavu o více než 220 zaměstnanců)
- **1992–1997** – privatizace části podniku převodem a veřejnou soutěží (privatizována necelá 3 % z celkového svěřeného majetku)

1977, Hradec Králové, ředitelství – budova útvaru technickoprovozní činnosti

1981, Hradec Králové, rozestavěná budova Laboratoří péče o čistotu vod

1996, Hradec Králové, výstavba budovy „C“

- **2011** – transformace Zemědělské vodohospodářské správy do podniků Povodí a Lesů ČR. Na Povodí Labe byla převedena správa 2619 drobných vodních toků v délce 5296,7 km včetně majetku za 1663 mil. Kč, z toho vodohospodářský majetek (vodní díla a pozemky) představoval 1574,8 mil. Kč a provozní či ostatní majetek (vozidla, archivní dokumentace, studie, vybavení 13 pracovišť ZVHS, budovy pracovišť včetně pozemků, software, nedokončené akce apod.) 88,2 mil. Kč.

- **1997–2016** – systematická výstavba protipovodňových opatření (k 31. 12. 2015 vynaloženo více než 5000 mil. Kč)

- **2016** – restrukturalizace Povodí Labe, která byla provedena za účelem optimalizace chodu podniku. V rámci tohoto procesu bylo provedeno přerozdělení územní působnosti dosavadních pěti závodů a jejich počet byl snížen na tři se sídly v Jablonci nad Nisou, Pardubicích a Roudnici nad Labem. K hlavním nástrojům patřilo důsledné zavedení jednotné organizační struktury závodů, provedení systematizace funkcí s důrazem na zastupitelnost, vytvoření jednoho střediska služeb na každém provozně-technickém úseku závodu za účelem zlepšení efektivity výkonů a nákladů, organizační spojení provozu labské vodní cesty pod jeden závod s cílem zefektivnění jejího provozu a údržby. Na tato hlavní opatření navazují další úkoly, např. sjednocení vybraných agend nebo jednotný systém administrace veřejných zakázek malého rozsahu.

Hlavní úkoly

V roce 1966 *Správy povodí* delimitovaly různé činnosti, které do té doby vykonávalo několik organizací.

Základní úkoly, kterými se *Správy povodí* uceleně začaly zabývat, byly následující:

- správa, provoz a údržba vodních toků a vodohospodářských děl a zařízení,
- zajišťování dodávek povrchové vody všem národohospodářským odvětvím,
- zajišťování přípravy a realizace výstavby vodohospodářských objektů a úprav vodních toků,
- zajišťování zabezpečovacích prací na ochranu proti povodním,
- poskytování služeb vodní dopravě a energetice,
- provádění opravných prací a drobné investiční výstavby vlastní stavebně-montážní činností,
- provádění projektových prací,
- sledování a vyhodnocování čistoty povrchových vod,
- řešení rozvojových úkolů podniku a vodního hospodářství, doplňování a upřesňování směrného vodohospodářského plánu.

Od 1. 1. 1967 se staly *Správy povodí* odštěpnými závody s jasně daným ekonomickým modelem založeném na vytváření finančních výkonů z tržeb za povrchovou vodu, jako hlavního zdroje příjmu, dále z nájemného za spodní stavby vodních elektráren u vodních děl ve vlastní správě a z plateb za další výkony, např. laboratorní činnost. Přesto však měly zachovanou přímou vazbu na státní rozpočet.

Územní působnost

V rámci hydrologického rozdělení zájmových území byla *Správa povodí Labe* pověřena výkonem své činnosti v povodí Labe od pramene po soutok Labe s Vltavou u Mělníka a v povodí Stěnavy, Lužické Nisy a Smědé na našem území. Teprve až v roce 1979 byla územní působnost rozšířena o dolní Labe bez přítoků. Od té doby až dosud zabezpečuje *Povodí Labe* vodohospodářské úkoly v této v podstatě nezměněné územní působnosti.

Sídla ředitelství a závodů

Vedení *Správy povodí Labe* sídlilo v provizorních objektech, které původně sloužily n. p. Ingstav jako zařízení staveniště při výstavbě úpravny vody v Hradci Králové na Slezském Předměstí. Laboratoře a útvar vodohospodářského rozvoje byly umístěny dislokovaně v pronajatých místnostech. Při vzniku byla sice delimitována administrativní budova

1968, Vrchlice, přehrada Vrchlice, betonáž bloků

1966, Rozkošský potok, přehrada Rozkoš, výstavba injekční štoly

1982, Kamenice, rozestavěná přehrada Josefův Důl, sdružený objekt

rovněž postavená v rámci výstavby úpravny vody, ta však v roce 1966 sloužila jako Domov mládeže a po jeho přemístění v roce 1969 jako krajská politická škola. Proto začalo Povodí Labe od roku 1972 usilovat o výstavbu nové administrativní budovy. Výstavba na místě dvora a přilehlých prostor dosavadního provizorně umístěného ředitelství byla zahájena v roce 1977 podle projektu Ing. arch. Františka Steinera ze Stavoprojektu Hradec Králové. Byla koncipována jako soubor tří budov různých výškových úrovní. V letech 1977–1980 byla postavena nejvyšší budova *Plavebního a vodohospodářského dispečinku* (budova ředitelství), ve které bylo kromě vodohospodářského dispečinku rovněž umístěno sdružené výpočetní středisko, vedení Povodí Labe, ostatní útvary ředitelství a pracoviště Českého hydrometeorologického ústavu (ČHMÚ) a také pracoviště Státní vodohospodářské inspekce (od roku 1991 Česká inspekce životního prostředí). Druhá budova byla postavena v letech 1981–1983 jako budova *Laboratoří péče o čistotu vody* (budova laboratoří). V roce 1983 se do této budovy přestěhoval také závod Hradec Králové. V letech 1986–1987 byla postavena společná vrátnice pro obě budovy. Třetí budova měla původně sloužit pro závodní kuchyň s jídelnou, zasedací místnost, dva byty a ubytovnu. Její výstavba proběhla v letech 1996–1997 v pozměněné koncepci, jako kryté garáže, spisovna a kanceláře. V letech

Delimitace vodních toků v letech 1966–2015

Rok	Převod na Povodí Labe (km)	Převod z Povodí Labe na jiný podnik (km)	Důvod
1976	1082,7	--	Vyhláška ministerstva lesního a vodního hospodářství České socialistické republiky č. 28/1975 Sb., kterou se určují vodárenské toky a jejich povodí a stanoví seznam vodohospodářsky významných vodních toků, s účinnosti k 1. 1. 1976.
1979	109,6	--	V rámci racionalizačního opatření byla Rozhodnutím ministerstva lesního a vodního hospodářství České socialistické republiky ze dne 20. 2. 1978 provedena delimitace závodu Dolní Labe z Povodí Vltavy na Povodí Labe, s účinností k 1. 1. 1979.
1986–1989	--	302,0	Určení správy drobných vodních toků ve smyslu § 32 zákona č. 138/1973 Sb., o vodách.
1999	36,0	--	Vyhláška Ministerstva životního prostředí ČR č. 176/1999 Sb., kterou se stanoví seznam hraničních vodních toků tvořících státní hranice, s účinností k 22. 7. 1999.
2002	112,7	357,7	Zákonem č. 254/2001, o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon) došlo k nové kategorizaci vodních toků, s účinností k 1. 1. 2002.
2011	5296,7	--	Příkazem ministra zemědělství č. 27/2010 ze dne 16. 9. 2010 došlo k transformaci Zemědělské vodohospodářské správy do státních podniků Povodí a Lesů ČR, s účinností k 1. 1. 2011.

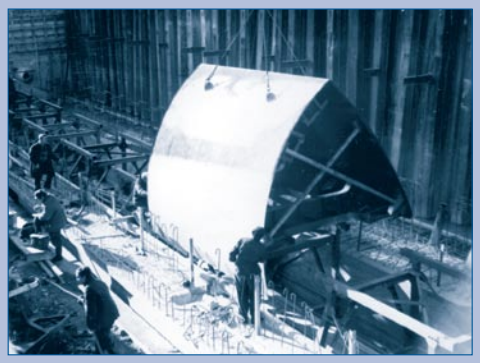

1969, Labe, České Kopisty, montáž sektorového uzávěru

1972, Labe, Dolní Beřkovice, rozestavěný jez

1974, Labe Veletov, montáž poklopových vrat v plavební komoře

1991–1999 byla u prvních dvou budov realizována rekonstrukce vnitřních prostor a v roce 2005 rekonstrukce opláštění.

Sídlo závodu Hradec Králové bylo od roku 1969 na povodňovém dvoře v Hradci Králové-Pouchově. V roce 1972 se vedení závodu, stavebně-montážní činnosti a oddělení materiálně-technického zásobování (MTZ) přestěhovalo do pronajatých kanceláří generálního ředitelství *Bavlna* v Hradci Králové a montovaného objektu u tohoto ředitelství. V roce 1983 závod přesídlil do budovy laboratoří a po odstěhování pobočky Státní vodohospodářské inspekce se přemístil do budovy ředitelství. Od roku 2016 je zde sídlo závodu Jablonec nad Nisou, provozně-technického úseku Hradec Králové.

Sídlo závodu Pardubice bylo nejprve v pronajatých kancelářích Okresní vodohospodářské správy Pardubice, později v budově Východočeských vodovodů a kanalizací (VčVAK) v Pardubicích-Dukle. V roce 1991 došlo k rozdělení závodu na závody tři:

- **Závod Střední Labe** zůstal v budově VčVAK až do roku 2016, kdy po restrukturalizaci je zde sídlo závodu Roudnice nad Labem, provozně-technického úseku Pardubice.

- **Závod Pardubice** (původně nesplavné toky) se přestěhoval do administrativní budovy povodňového dvora v Pardubicích-Cihelně, kde zůstalo jeho sídlo i po restrukturalizaci v roce 2016.

- **Závod Dolní Labe** měl sídlo v Roudnici nad Labem v budově bývalého zařízení staveniště čp. 315 v Nábřežní ulici. Po roce 2000 v tomto objektu zůstal pouze ekonomický úsek a v roce 2008 sem byl přemístěn také provozně-technický úsek závodu. Ředitelství závodu se v roce 1996 přestěhovalo do pronajatého bytového domu v Nábřežní ulici 311, který Povodí Labe v roce 1999 odkoupilo a adaptovalo na administrativní budovu. Po restrukturalizaci v roce 2016 je v budově Nábřežní 311 sídlo závodu Roudnice nad Labem a v budově Nábřežní 315 sídlo provozně-technického úseku Roudnice nad Labem.

- **Závod Jablonec nad Nisou** působil až do roku 1981 na 4 pracovištích rozptýlených po městě. V roce 1981 byl po velkých problémech s dodavatelem stavby dokončen povodňový dvůr v Jablonci nad Nisou s administrativní budovou určenou jako sídlo závodu. Po restrukturalizaci v roce 2016 zde zůstalo sídlo závodu Jablonec nad Nisou a sídlo provozně-technického úseku Jablonec nad Nisou.

Obtížné začátky

Začátky činnosti v roce 1966 nebyly pro *Správu povodí Labe* jednoduché. Chyběli zkušení odborníci i dělníci, nebyly kanceláře ani provozní objekty, mechanizační a nákladní dopravní prostředky, chyběly dílny a další věci. Středolabská vodní cesta nebyla otevřená celoročně, chyběla vlastní kapacita na provádění prohrábek a základní údržby. *„…Jablonecký závod měl od svého založení v roce 1966 nevýhodu především v tom, že získal delimitací z OVHS pouze 66 pracovníků a neměl prakticky žádný vlastní provozní objekt. Kolektiv pracujících byl po dlouhá léta nucen pracovat v sedmi pronajatých nevyhovujících prostorách…“* napsal tehdejší ředitel závodu Jablonec nad Nisou Ing. Václav Sobota. Závod Pardubice na tom byl obdobně, jak napsal ředitel závodu Ing. Jan Žďárek: *„…Doprava, to byla tři nákladní auta Praga V3S a jeden Žuk. Mechanizace, to byly tři pásové dopravníky, tři míchačky na beton a jeden kompresor. A k tomu 13 maringotek. Dílny pouze na zdymadlech vodní cesty a přehradách, které sloužily pouze pro tyto objekty. K tomu pár pronajatých kanceláří v budově Okresní vodohospodářské správy. Úsekový technik pro vodní cestu od Mělníka do Kolína měl kancelář v Praze…“*.

Prvořadým úkolem pro nově vzniklé *Správy povodí Labe* byla příprava výstavby povodňových dvorů, kde by byla soustředěna dílenská a mechanizační činnost pro jednotlivá provozní střediska. S tímto úkolem se však vypořádalo až Povodí Labe. V roce 1969 byl jako první dokončen povodňový dvůr závodu Hradec Králové v Hradci Králové-Pouchově, v roce 1974 závodu Pardubice v Pardubicích-Cihelně, v roce 1981 závodu Jablonec nad Nisou v Jablonci nad Nisou v Želivského ulici a v roce 1986 dílny pro dolní Labe v Mlékojedech u Litoměřic.

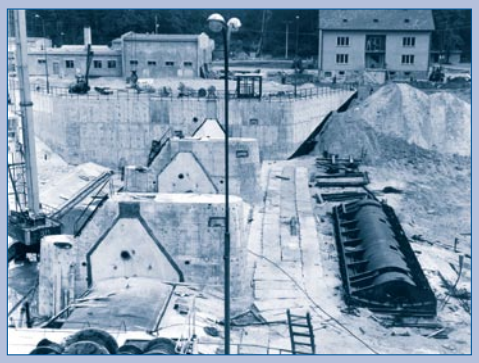

1975, Labe, Týnec nad Labem, výstavba jezu

1975, Labe, prohrábka plavební dráhy

1976, Labe, Klavary, výstavba velínu u plavební komory

Správa vodních toků

V roce 1966 měla *Správa povodí Labe* ve správě přibližně 3159 km vodních toků. Počet vodních toků ve správě a jejich délka se časem měnila. Od roku 1966 došlo k několika důležitým delimitacím, při nichž Povodí Labe toky nabývalo, ale také předávalo jiným organizacím či podnikům z resortu lesního hospodářství nebo zemědělství. Ty nejvýznamnější byly spojeny s vyhlášením vodohospodářsky významných vodních toků v roce 1976, určením správy drobných vodních toků v 80. letech 20. století a zejména s transformací *Zemědělské vodohospodářská správy* do státních podniků Povodí a Lesů ČR v roce 2011.

Zpoplatněné odběry povrchové vody

Hlavním úkolem *Správy povodí Labe*, později *Povodí Labe*, v letech 1966–1979 bylo zajišťování dodávky povrchové vody pro rozvíjející se průmysl a energetiku. V 70. a 80. letech 20. století se růst těchto odvětví zpomalil zásluhou racionalizačních opatření, odběry však začaly narůstat v oblasti veřejných vodovodů zejména na Pardubicku, Chrudimsku, Kutnohorsku, Liberecku a Jablonecku. Současně se zvyšovaly také odběry pro zemědělské závlahy v povodí středního a dolního Labe. Tato rostoucí potřeba si vyžádala výstavbu důležitých vodních děl. V roce 1970 byla dána do provozu vodárenská nádrž Vrchlice u Kutné Hory, v roce 1971 nádrž Rozkoš u České Skalice pro kompenzační nadlepšení průtoku v Labi do profilu Opatovice nad Labem a v roce 1982 vodárenská nádrž Josefův Důl u Jablonce nad Nisou. V roce 1983 dosáhly zpoplatněné odběry povrchové vody nejvyššího množství 1295 mil. m³. Do roku 1990 odběry pozvolna klesaly.

Po roce 1990 došlo ke změně hospodářské politiky státu nástupem tržního hospodářství, restrukturalizací výroby a hledáním úspor. V roce 1999 rozdíl mezi odebraným množstvím oproti roku 1983 činil již 507 mil. m³ vody. Výrazný zlom nastal mezi lety 1999–2002, kdy se průměrně odebrané množství za rok pohybovalo na hodnotě 546,5 mil m³. V letech 2003–2010 nastává období mírného růstu, avšak po roce 2010 dochází opět k poklesu a v roce 2015 již odebrané množství dosáhlo průměrné hodnoty let 1999–2002.

Labská vodní cesta

Řeku Labe a vodní cestu od Jaroměře po státní hranici u Hřenska spolu s veškerým hmotným národním majetkem (základní prostředky, zásoby a jiné věci) převzalo *Ředitelství vodních toků Praha* od organizace *Labe – Vltava Praha* v roce 1966. V rámci ŘVC Praha přešlo tzv. střední Labe od Jaroměře po soutok Labe s Vltavou do působnosti *Správy povodí Labe*, zbytek tzv. dolní Labe do působnosti *Správy povodí Vltavy*.

V rámci *Správy povodí Labe* bylo Labe rozděleno mezi provozní středisko Hradec Králové (úsek od Jaroměře po Opatovický jez pod Hradcem Králové)

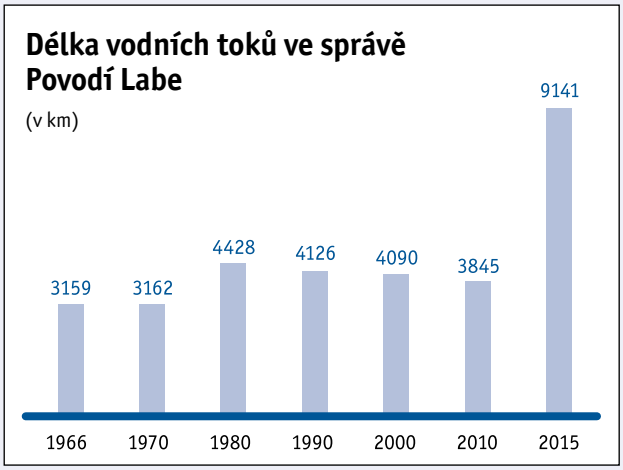

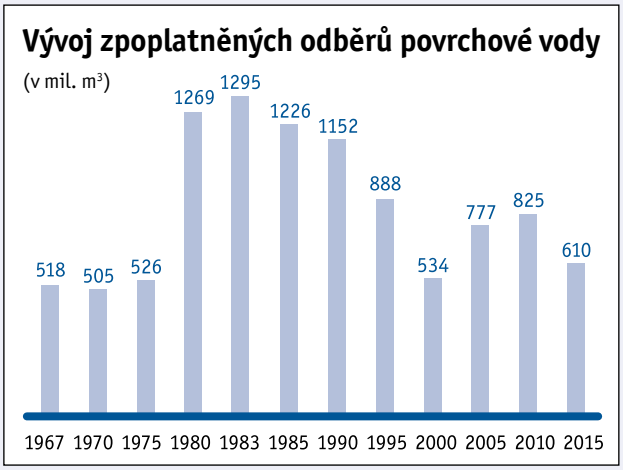

1981, Labe, Prosmyky, nakládka uhlí do člunu chvaletické relace

1985, Labe, Obříství, tlačná souprava chvaletické relace

1978, Labe, Chvaletice, vykládka uhlí vykladačem KOCH

a Pardubice (úsek od Opatovického jezu po soutok s Vltavou). Středolabská vodní cesta byla tehdy dost zanedbaná a provozovaná pouze po Kolín, od prosince do března až května byla plavba přerušena. Vlastní kapacitu na provádění prohrábek tehdy *Správa povodí Labe* neměla.

V roce 1963 se Vláda ČSSR usnesla na rekonstrukci labsko-vltavské vodní cesty a prodloužení středolabské vodní cesty do Pardubic a Opatovic nad Labem s cílem zvýšit podíl vodní dopravy na celkovém dopravním systému. Práce se soustředily především na dolní Labe, kde byla v roce 1966 zahájena výstavba nového jezu ve Štětí (1970). V roce 1974 se na středním Labi podařilo v rámci tohoto programu po velkých průtazích a několikeré změně dokumentace dokončit plavební stupeň v Pardubicích včetně vodní elektrárny.

Konkrétní předpoklady pro obnovu plavby na středním Labi však byly vytvořeny až v roce 1971, kdy Vláda ČSSR rozhodla vybudovat tepelnou elektrárnu u Chvaletic a zásobovat ji po Labi uhlím ze Severočeské hnědouhelné pánve (dnes Mostecká pánev). Toto rozhodnutí si vyžádalo v letech 1971–1986 důkladnou rekonstrukci a modernizaci středolabské vodní cesty (akce RMLPC I. a II.), tedy všech plavebních stupňů v úseku Kolín–Mělník, výstavbu nového stupně Obříství jako náhrada za nevyhovující stupeň Mělník-Hadík z roku 1911 a Obříství z roku 1913 (1974), plavební komory ve Veletově (1976), nového plavebního stupně v Týnci nad Labem (1977) a koncového přístavu na Labi ve Chvaleticích.

Rekonstrukce a modernizace vodní cesty probíhala také na dolním Labi. Byl postaven nový přístav v Prosmykách u Lovosic, kam se uhlí dováželo po železnici a nakládalo na lodě, a nové jezy pro celoroční provoz jako náhrada za nevyhovující pohyblivé jezy zastaralé konstrukce ze začátku 20. století. Jednalo se o jez v Českých Kopistech (1971), Lovosicích (1971), Roudnici nad Labem (1972) a Dolních Beřkovicích

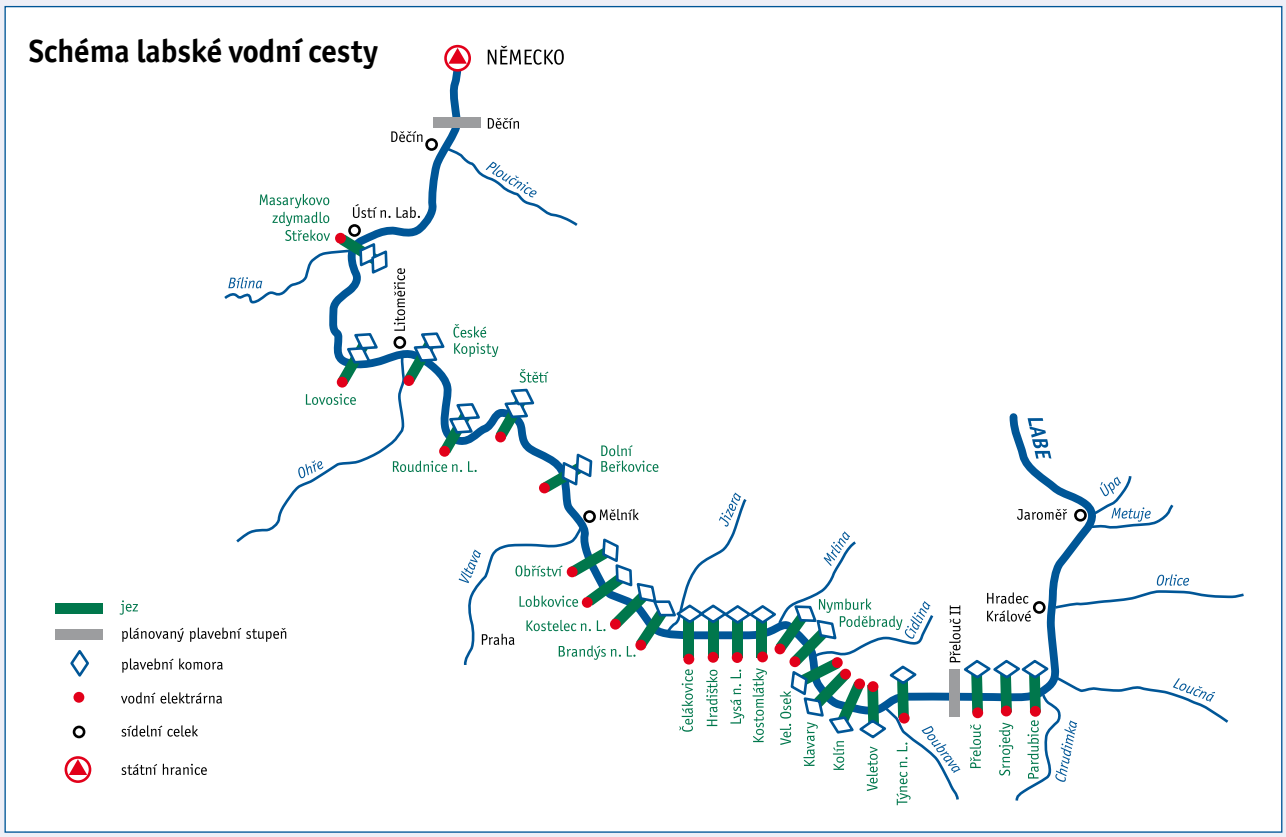

1980, Labe, korečkový elevátor KEH 150

1982, Labe, Brandýs nad Labem, tvrdá prohrábka plavební dráhy

1982, Labe, obojživelný dozer Komatsu

(1973). Zároveň byla provedena rekonstrukce malé plavební komory ve Štětí (1971), Dolních Beřkovicích (1974), Roudnici nad Labem (1975) a Českých Kopistech (1976), a velké plavební komory v Dolních Beřkovicích (1988).

Současně na středním a dolním Labi probíhala také výstavba služebních bytových jednotek u jednotlivých plavebních stupňů a úpravy parametrů plavební dráhy ve zdržích Lovosice až Týnec nad Labem.

V roce 1979 byla v rámci racionalizačního opatření převedena na Povodí Labe správa dolního Labe v úseku od soutoku s Vltavou ke státní hranici u Hřenska, která byla dosud ve správě Povodí Vltavy. Tím byla sjednocena od roku 1966 rozdělená správa řeky Labe i správa celé labské vodní cesty.

Přeprava energetického uhlí do chvaletické tepelné elektrárny byla provozována od roku 1977 a skončila v roce 1996 převedením přepravy uhlí na železnici.

Přesto však práce na modernizaci labské vodní cesty dále pokračovaly rekonstrukcí a modernizací malé plavební komory v Lovosicích (1995) a Štětí (2004), velké plavební komory v Lovosicích (1997), Roudnici nad Labem (2003), Štětí (2003), Českých Kopistech (2004) a dosud pokračují na plavebních stupních středního Labe.

Vodohospodářský dispečink

Provozní *vodohospodářský dispečink* (VHD) byl u Povodí Labe zřízen koncem 60. let 20. století pro propojení vodních děl z hlediska operativního a co nejefektivnějšího řízení hospodaření s vodou v povodí. Spojení s jednotlivými vodními díly – přehradami a jezy s obsluhou, bylo do roku 1971 prováděno speciální vodní linkou s ústřednou v Praze a státním telefonem, později také radiovým spojením. Úměrně s rozvojem Povodí Labe a jeho úkoly rostla také pracovní náplň a povinnosti dispečinku. Spolu s připravovanou

Schéma vodohospodářské soustavy

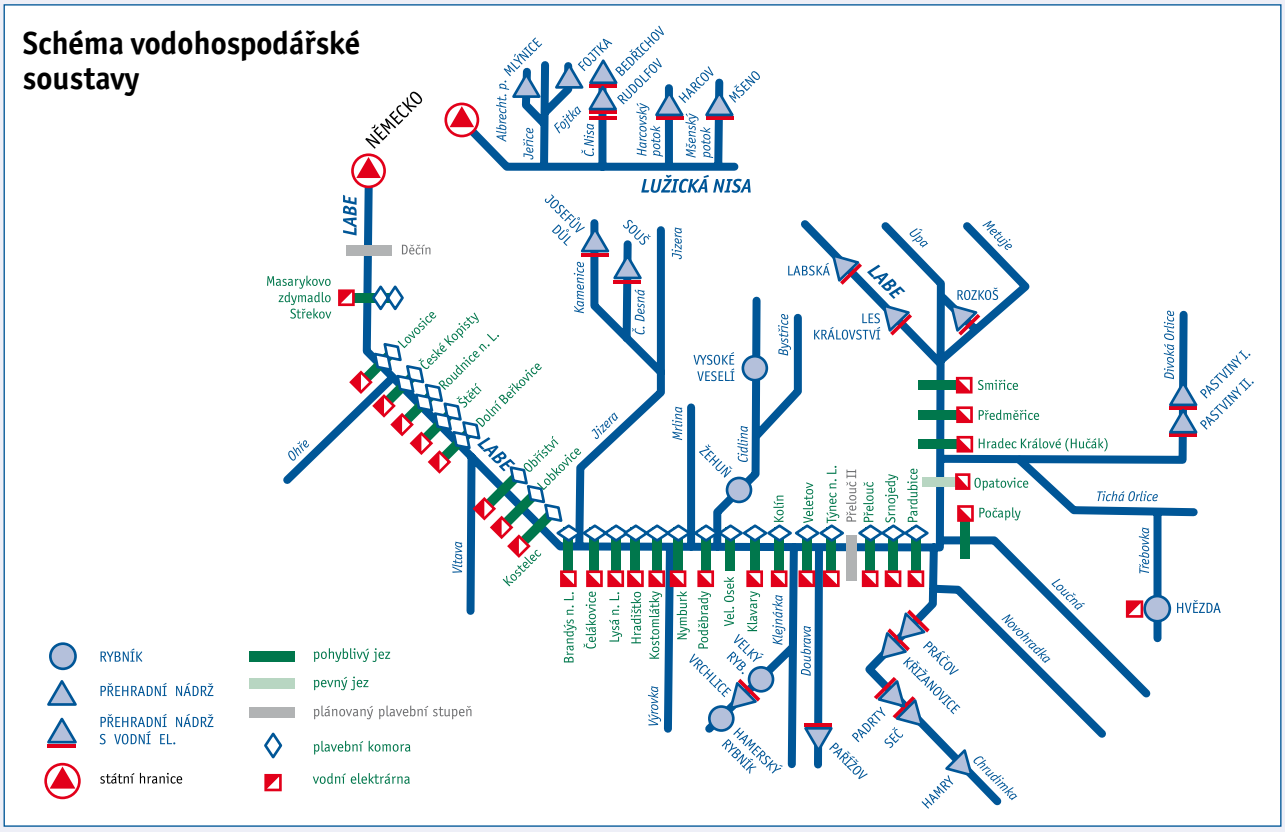

1979, Labe, Týnec nad Labem, vytyčovací plavidlo

1982, Labe, Brandýs nad Labem, ledové kry v plavební komoře

1986, Labe, Veletov, rekonstrukce jezu

dopravou uhlí do Chvaletic byla od roku 1977 výrazně posílena funkce dispečerského řízení vodohospodářských soustav uplatněním regulace průtoku pro potřeby chvaletické relace a zahraniční plavby v úseku od Střekova po státní hranici u Hřenska. Pro zajištění běžných i mimořádných situací se stalo nezbytné vybudovat dokonalé přenosové cesty, zavést měřicí a výpočetní techniku a vybavit příslušným technickým vybavením.

V rámci rozvoje VHD byla zahájena výstavba automatického monitorovacího systému se zpracováním a vyhodnocením dat na řídícím sálovém počítači RPP 16, který byl zakoupen v roce 1977. Pro provozní potřebu vodní cesty byl na závodě v Pardubicích v roce 1979 ustaven *dispečink labské vodní cesty*.

Od začátku 90. let 20. století VHD ve spolupráci s Českým hydrometeorologickým ústavem Praha začal systematicky budovat monitorovací síť srážkoměrných a vodoměrných stanic pro získání okamžitých operativních informací z terénu pro zkvalitnění a optimalizaci systému dispečerského řízení vodohospodářských soustav, jako významnou součást protipovodňových opatření. Hlavní součástí systému jsou měřicí stanice pro sběr dat a informací ze svého okolí (měření výšky hladiny vody v tocích, měření atmosférických srážek, teploty vzduchu a vody) a jejich přenos na pracoviště VHD do Hradce Králové. V roce 2016 bylo v provozu celkem 283 měřicích stanic, z toho 184 provozovaných Povodím Labe.

Sekundární podporou práce dispečera se od roku 2001 staly výstupy matematických hydrologických a hydraulických modelů, znázorňující simulaci dějů a prognóz vývoje sledovaných veličin. Tím je předpovědní srážkoodtokový matematický model *Hydrog*, který v propojení s meteorologickým modelem *Aladin* Českého hydrometeorologického ústavu umožňuje simulovat jednotlivé povodňové situace a operativně řídit hospodaření nádrží s předpovědí až na 72 hodin.

V roce 2005 se VHD stal pracovištěm *Mezinárodní hlavní varovné centrály ČR* pro případ náhlého znečištění Labe látkami ohrožujícími jakost vody. V rámci spolupráce při řešení havarijního znečištění Povodí Labe rovněž zabezpečuje prognózu postupu šíření vlny znečištění pomocí matematického modelu *ALAMO*.

Výpočetní technika

Výpočetní techniku začalo Povodí Labe využívat v roce 1972 u cizích podniků pro zpracování několika sociálně ekonomických agend na děrnoštítkových strojích *Aritma*. V roce 1980 bylo v rámci resortního projektu u Povodí Labe zřízeno *sdružené výpočetní středisko* vybavené sálovým počítačem EC 1021, na kterém se zpracovávala vlastní agenda (mzdové účetnictví, ekonomika práce, fakturace vodného a stočného, evidence základních prostředků, fakturace povrchové vody, laboratorní práce, zlepšovací návrhy apod.), a také agenda pro cizí (mzdové účetnictví, ekonomika práce, fakturace vodného a stočného, evidence základních prostředků apod.).

V roce 1990 upustilo Povodí Labe na základě expertního posudku od provozu *sdruženého výpočetního střediska* a další rozvoj výpočetní techniky se orientoval na personální počítače, kterými byla od roku 1992 postupně vybavována jednotlivá pracoviště. O čtyři roky později byla zahájena příprava pro budování komplexního informačního systému. Jeho součástí bylo zprovoznění počítačové sítě nejprve v budovách ředitelství, později také na závodech, její zpřístupnění všem uživatelům pro běžnou každodenní práci, standardizace systémového softwaru i nejčastěji používaného aplikačního softwaru spolu s využitím jeho síťových instalací. Od roku 1996 byly postupně uváděny do rutinního provozu jednotlivé aplikace, mezi nimi i elektronická pošta. V roce 1997 byl dopracován a schválen prováděcí projekt geografického informačního systému, v roce 1999 ekonomická aplikace WAM S/3. V roce 2000 byla zprovozněna nová webová aplikace, která zpřístupnila geografická data většině uživatelů informačního systému. V průběhu roku 2001 byl postupně realizován projekt *Internet/Intranet* a zahájen provoz vlastního webového serveru. V roce 2004 byla zahájena realizace propojení všech vnitřních organizačních útvarů a vodních děl do jedné sítě založené na mikrovlnných spojích, které bylo dokončeno v roce 2007. Narůstající počet zálohovaných dat si v roce 2010 vyžádal rozšíření centrálního

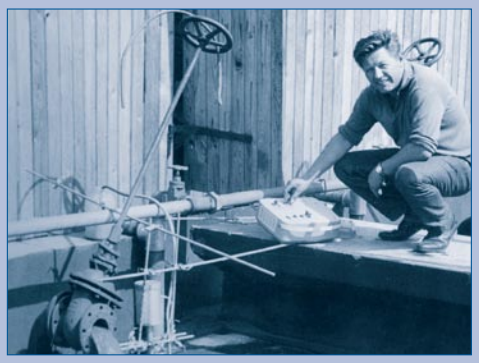

1976, vzorkování odpadních vod

1980, Hradec Králové, pracoviště vodohospodářského dispečinku

1983, Hradec Králové, sálový počítač EC 1021

systému zálohování. V roce 2014 byla zpracována a schválena strategie rozvoje informačního systému na další pětileté období a tím zajištěn jeho postupný a komplexní rozvoj.

Vodohospodářské laboratoře

Při vzniku Správy povodí Labe roce 1966 byla spolu s další činností z krajského vodohospodářského, rozvojového a investičního střediska (KVRIS) delimitována rovněž část útvaru vodohospodářské chemie, a to laboratoř pro kontrolu pitné a povrchové vody v Hradci Králové Na Střezině a radiochemická laboratoř pro sledování aktivity pitných, povrchových a odpadních vod v úpravně vody v Hradci Králové Polní ulici. Tak vzniklo oddělení vodohospodářské chemie, které bylo začleněno do útvaru vodohospodářského rozvoje. Samostatným útvarem se obě laboratoře staly až v roce 1977. V roce 1984 se laboratoře přestěhovaly do nové budovy a postupně se vybavovaly nejmodernější laboratorní technikou a odborníky. Po delimitaci dolního Labe měly laboratoře dislokované pracoviště pro dolní Labe nejprve ve Hřensku, později v Děčíně a od roku 2012 ve vlastním objektu v Ústí nad Labem-Vaňově. Roku 1993 obě laboratoře získaly Osvědčení o akreditaci od Českého institutu pro akreditaci, o. p. s.

V roce 1991 a 1993 byly uvedeny do provozu měřicí stanice kvality vody na Labi ve Valech u Přelouče, Lysé nad Labem (ukončila provoz v roce 2012), Obříství a Děčíně, které jsou součástí mezinárodního programu měření Mezinárodní komise pro ochranu Labe (MKOL). V roce 1997 byla uvedena do provozu stanice na Jizeře v Kačově (ukončila provoz v roce 2012). Stanice provádějí kontinuální sledování vybraných parametrů kvality říční vody a odběry slévaných vzorků včetně automatického předávání výsledků na pracoviště vodohospodářského dispečinku do Hradce Králové.

V roce 1967 začaly vodohospodářské laboratoře sledovat jakost vody v různé četnosti odběru vzorků v 1 hlavním profilu, 43 dílčích profilech, 18 orientačních profilech a 13 zvláštních profilech. V roce 2016 se již odběry provádějí v 520 profilech povrchových vod. Velmi bohatá a ekonomicky velmi úspěšná je také současná komerční činnost laboratoří v oblasti rozborů odpadních, povrchových a pitných vod, sedimentů a dalších matric z hydrosféry pro desítky zákazníků z tuzemska i ze zahraničí.

Vodohospodářský rozvoj

Činnosti spojené se zpracováním vodohospodářské bilance, doplňováním a upřesňováním *Směrného vodohospodářského plánu* a posudkovou činnost podle zákona o vodním hospodářství převzala *Správa povodí Labe* v roce 1966 od Krajského vodohospodářského rozvojového a investičního střediska (KVRIS) v Hradci Králové. Tehdejší oddělení vodohospodářského rozvoje, později odbor péče o vodní zdroje, sídlilo v dislokované budově, bývalém zařízení staveniště budovy *Bavlny* v Hradci Králové. Situace se změnila v roce 1980 přestěhováním do budovy ředitelství.

Jednou z nejdůležitějších prací, na které se v letech 1970–1975 *Povodí Labe* v této oblasti podílelo, byla příprava podkladů pro vydání II. vydání *Směrného vodohospodářského plánu ČSR – povodí horního a středního Labe*, na které navazovala celá řada změn a dodatků. Vzrůstající požadavky na dostatečné množství kvalitní vody pro různé účely, jejich hospodárné využívání, zachování rozmanitosti přírody, přirozené funkce vodních a na vodu vázaných ekosystémů, ochranu lidí a majetku před nežádoucími účinky vod způsobily po roce 1990 ztrátu platnosti velké části tohoto dokumentu. Bylo třeba toto dlouhodobé plánování založit na podrobné analýze výchozího stavu, vymezení a harmonizace veřejných zájmů, stanovení cílů a návrh postupných kroků k jejich dosažení. Základním koncepčním dokumentem v této oblasti, po nabytí účinnosti *směrnice Evropského parlamentu a Rady 200/60/ES, ustavující rámec Společenství v oblasti vodní politiky* koncem roku 2000 se staly *Plány oblastí povodí.* Pro podmínky Povodí Labe to je *Plán oblasti povodí Horního a středního Labe*. Práce proběhly ve dvou plánovacích cyklech, první v letech 2004–2009, na který navazoval druhý v letech 2010–2015.

Další neméně významné činnosti delimitované při vzniku *Správy povodí Labe* v roce 1966 jsou práce prováděné v rámci *vodohospodářské bilance.* Je to soubor odborných činností zaměřených na porovnání

požadavků na odběry povrchové a podzemní vody a vypouštění odpadních vod a jejich povolených, skutečných a výhledových hodnot, a dále na hodnocení dopadů lidské činnosti na povrchové a podzemní vody v uvažovaném místě a čase.

Zaměstnanci

V roce 1966 začínala *Správa povodí Labe* s necelými 300 zaměstnanci, kteří byly spolu se svojí činností převedeni z organizace Labe – Vltava Praha, jednotlivých okresních vodohospodářských správ a krajských vodohospodářských, rozvojových a investičních středisek.

S narůstajícími úkoly byl postupně zvyšován stav zaměstnanců zejména na závodě Pardubice v souvislosti s delimitací dolního Labe, se zavedením nepřetržitého dvousměnného (1978) a třísměnného provozu (1979) na plavebních stupních labské vodní cesty a rozvojem stavebně-montážní činnosti, která z původních 60 zaměstnanců v roce 1966 měla v roce 1985 již 602 zaměstnanců.

V roce 1990 mělo Povodí Labe 1530 zaměstnanců, což byl nejvyšší počet od roku 1966. Po roce 1992 došlo k rozsáhlému vnitřnímu transformačnímu procesu, při kterém byla vyčleněna stavebně-montážní činnosti a následně zrušena. V souvislosti s ukončením přepravy energetického uhlí do Chvaletické elektrárny po vodě došlo po roce 1996 ke snížení počtu zaměstnanců na plavebních stupních. Po roce 2000 byl již počet zaměstnanců stabilizovaný. Do konce roku 2016 by počet zaměstnanců měl dosáhnout 915.

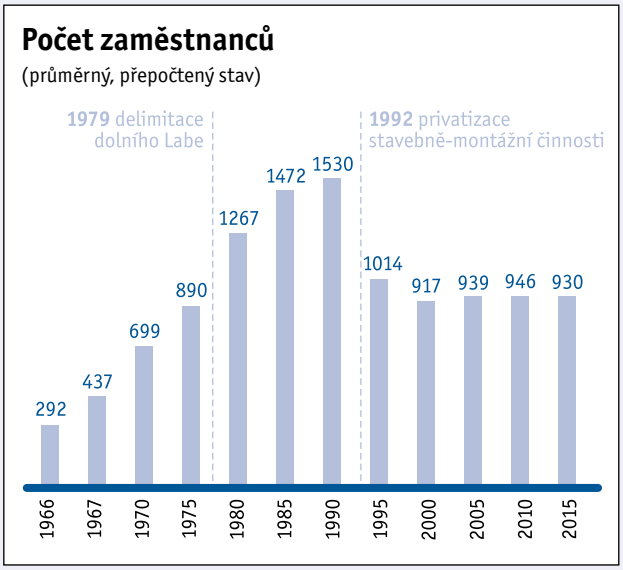

Použité zdroje:

1. 20 let podniku Povodí Labe 1966–1986, Zpravodaj Povodí Labe, 3/1986
2. Trejtnar: 30 let Povodí Labe, VTEI, Výzkumný ústav vodohospodářský Praha, 1996
3. 30 let Povodí Labe, Povodí Labe a.s., Hradec Králové 1996
4. 40 let Povodí Labe, Povodí Labe, státní podnik, Hradec Králové 2006
5. Kremsa: Vodohospodářský dispečink, Zpravodaj Povodí Labe, 1/1977
6. Jelínek: Z vodohospodářských laboratoří, Zpravodaj Povodí Labe 3/1978
7. Martínek: Odbor péče o vodní zdroje, Pramen 2/2009

Labe, Dobkovice

Vývoj institucí oboru vodních toků

Od konce 19. století do roku 1918

Historický vývoj oboru vodních toků byl velice složitý. Do začátku 20. století neměly vodní toky svého správce. V případě potřeby se o břehy starali ve velice omezené míře pouze vlastníci přilehlých pozemků. Teprve konec 19. století znamenal zvýšený zájem o vodní toky, jejich úpravu a intenzivnější využití. Nemalou mírou k tomu přispěly katastrofální povodně, které postihly české země v letech 1880–1897, ale také zvýšený zájem rakousko-uherské monarchie o splavné vodní toky pro levnou dopravu zboží do velkých námořních přístavů. V českých zemích se jednalo zejména o Vltavu a Labe pod Mělníkem, jakožto spojnice Prahy s přístavem Hamburk. Z tohoto důvodu se v roce 1896 rozhodla vídeňská vláda ustavit zvláštní *Komisi pro kanalizování Vltavy a Labe v Čechách se sídlem v Praze* (1896–1937) pro započetí splavňovacích prací na obou českých řekách pro velkou plavbu. Hlavním úkolem této *Komise* bylo organizovat a řídit tyto práce.

1905, Černá Nisa, přehrada Bedřichov

1909, Labe, Mělník-Hadík, plavební komora

1909, Vrchlabí - Podhůří, jez Harta

Splavňovací program *Komise* byl v roce 1901 podnětem k přijetí říšského zákona č. 66, *o stavbě vodních drah a o provedení úpravy řek*, který zahrnoval kromě jiného také výstavbu průplavního spojení Dunaje s Vltavou, splavnění Vltavy od Českých Budějovic do Prahy, průplavu spojujícího dunajsko-oderský kanál se středním Labem a splavnění středního Labe od Mělníka až k Jaroměři. Na základě tohoto zákona zřídilo vídeňské ministerstvo obchodu zvláštní oddělení, *Ředitelství pro stavbu vodních cest ve Vídni*, které mělo v jednotlivých rakousko-uherských zemích své expozitury. V Praze byla tato expozitura vytvořena v roce 1903. Jejím úkolem bylo okamžité zahájení výstavby průplavu Dunaj-Vltava a splavnění Labe od Mělníka k Jaroměři. V roce 1903 také vznikla autonomní *Zemská komise pro úpravu řek v Čechách* (1903–1931) s úkolem řídit úpravy koryt vodních toků, které ústí do Labe a Vltavy a dohlížet na stavby přehrad. Úpravy vodních poměrů v souvislosti se zemědělskou výrobou začala od roku 1884 provádět sdružení obcí a soukromníků, tzv. *vodní družstva* (1884–1955).

V letech 1918–1945

V období mezi oběma světovými válkami, kdy byl všeobecně dostatek vody, se snahy soustředily převážně na ochranu před jejími škodlivými účinky, tj. na úpravou vodních toků a odvodňování pozemků. Investory těchto staveb byly obce, vodní družstva nebo stát. V té době vodohospodářské záležitosti patřily do pravomoci dvou ministerstev. Pod ministerstvo veřejných prací spadaly úpravy splavných toků, výstavba jezů a přehrad, vodovodů a kanalizací ve větších městech, pod ministerstvo zemědělství pak úpravy ostatních vodních toků, technické meliorace a vodovody a kanalizace v obcích. Znaleckou agendu při provádění vodního zákona zajišťovala tzv. *vodoprávně technická oddělení okresních úřadů*.

Za druhé světové války a v prvních poválečných letech výkonně obstarávaly věci vodního hospodářství *zemské národní výbory* v Praze a v Brně s expoziturou v Ostravě, výstavbu na Vltavě a Labi dále řídilo *Ředitelství pro stavbu vodních cest v Praze* (1918–1949), výstavbu melioračních zařízení a úpravy menších vodních toků, jejich provoz a údržba spadala opět pod *vodní družstva*.

V letech 1945–1960

Od roku 1945 zajišťovaly správní záležitosti v Čechách a na Moravě zemské a okresní národní výbory, hospodářské a technické věci zemské a místní národní výbory. Koncem roku 1948 byly zřízeny *vodohospodářské kanceláře* v Praze, Brně a Bratislavě, které měly za úkol vypracovat státní vodohospodářský plán, schválený vládou v roce 1954.

V roce 1949 bylo zemské zřízení nahrazeno krajským a záležitosti vodního hospodářství přešly na *krajské národní výbory* – technické referáty. Rostoucí poválečná potřeba vody pro průmysl a zemědělství vyvolala zvýšenou potřebu investiční výstavby ve vodním hospodářství a novou organizaci správy, provozu a údržby toků a vodních děl. V bývalém Pardubickém kraji byla 1. 1. 1950 experimentálně zřízena *Krajská silniční a vodohospodářská služba* a po půl roce její činnosti v každém kraji *krajská vodohospodářská služba* pro provádění investiční výstavby ve vodním hospodářství, úpravy toků, výstavbu rybníků, odvodnění pozemků, výstavbu kanalizací a vodovodů apod. Tyto organizace disponovaly vlastní stavebně-montážní složkou. Po reorganizaci přešla k 1. 1. 1951 do krajských vodohospodářských služeb i správa a provoz vodovodů a kanalizací.

Teprve roku 1953 došlo k osamostatnění vodního hospodářství. Byla ustavena *Ústřední správa vodního hospodářství* (ÚSVH) podřízená přímo ministrovi lesů a dřevařského průmyslu a ministrovi energetiky, která soustředila veškerou vodohospodářskou činnost do několika samostatných organizací, jako např. organizace provádějící výzkum vodního hospodářství, projektování vodohospodářských děl a zařízení, vodohospodářské investice, meteorologické a klimatické informace apod. Sloučením *krajských vodohospodářských služeb* v roce 1954 vznikla *správa vodních toků a meliorací* (SVTM) organizovaná pro větší územní celky se sídlem v Praze, Českých Budějovicích, Ústí nad Labem, Hradci Králové, Brně, Uherském Hradišti a Ostravě. Pro činnosti na úseku splavné Vltavy a dolního Labe byla zřízena *Labsko-vltavská vodohospodářská správa* (LVVS), která v roce 1956 převzala také správu, provoz a údržbu středního Labe.

V lednu 1957 došlo v rámci I. etapy decentralizace k soustředění vodohospodářských činnosti podle krajského uspořádání a řízení těchto činností převzaly *krajské národní výbory*. V každém kraji byla zřízena samostatná zvláštní rozpočtová organizace *krajská správa vodních toků a meliorací* (KS-VTM), kam byla převedena veškerá činnost zrušených SVTM. V té době pouze LVVS zůstala podřízena ÚSVH. Zároveň byla od těchto podniků odtržena stavebně-montážní složka, která přešla do stavebního resortu. V roce 1958 přešly meliorace do resortu zemědělství, byla zrušena ÚSVH a zřízeno *Ředitelství vodohospodářských děl*, kam byla převedena činnost LVVS.

1912, Labe, České Kopisty, zkouška jezových slupic

1919, Labe, Nymburk, jez před dokončením

1921, Orlice, Albrechtice n. O., výstavba vorové propusti

V letech 1960–1988

V roce 1960 došlo k územní přestavbě státní správy a v rámci decentralizačních trendů byla posílena pravomoc okresních národních výborů. Tyto změny vyvolaly novou úpravu v uspořádání vodního hospodářství. Správa, provoz, údržba vodních toků a výstavba vodních děl přešla na okresní úroveň na nově ustavené *okresní vodohospodářské správy* (OVHS). Odbornou nadstavbu těchto organizací měla zajišťovat nově vzniklá *krajská vodohospodářská rozvojová a investiční střediska* (KVRIS). Pro zajišťování provozní činnosti na splavné Vltavě a Labi byla opět zřízena samostatná organizace *Labe-Vltava, Praha*. Přínosem decentralizovaného charakteru

organizační přestavby mělo být přiblížení řízení místu potřeby.

Decentralizace správy, provozu a údržby vodních toků a vodních děl měla ve svém důsledku negativní účinek, neboť rozdělení toků do správy několika okresů nemohlo zajistit soulad zájmů a požadavků celého povodí. Po zhodnocení této situace v souvislosti s povodňovou katastrofou na Dunaji, při které byly nedostatky decentralizovaného modelu řízení obzvlášť patrné, se v roce 1965 přistoupilo k zásadní přestavbě struktury a řízení vodního hospodářství, a to podle celých povodí řek. Ještě téhož roku vláda přistoupila ke znovuzřízení *Ústřední správy vodního hospodářství* a v následujícím roce byla vodohospodářská problematika vodních toků převedena do nově zřízeného *Ředitelství vodních toků Praha*. Jednou z jeho šesti správ byla také *Správa povodí Labe* se sídlem v Hradci Králové. Na začátku roku 1967 se rozpočtová organizace *Ředitelství vodních toků Praha* změnila na státní hospodářskou organizaci *Ředitelství vodních toků, oborový podnik, Praha*. V rámci experimentu pak byly *Správy povodí* převedeny na odštěpné závody oborového podniku ŘVT a postaveny na úroveň hospodářských organizací. Na základě úspěšného vyhodnocení tohoto pokusu se k 1. 1. 1969 změnily dřívější *Správy povodí* na samostatné hospodářské organizace, *podniky Povodí*, do roku 1971 řízené oborovým ředitelstvím *Vodní toky v Praze*. Z provozních středisek se staly závody. Toto uspořádání setrvalo až do roku 1988.

1932, Labe, Ústí nad Labem – Střekov, výstavba jezu

1934, Labe, Kostelec nad Labem, výstavba vodní elektrárny

1951, Chrudimka, přehrada Křižanovice

Od roku 1989

V roce 1989 byly podniky *Povodí* ze státních hospodářských organizací přeměněny na státní podniky. Politické a hospodářské změny po roce 1989 v našem státě se odrazily také v oblasti vodohospodářské problematiky vodních toků. V roce 1990 převzalo řízení podniků *Povodí* nově vzniklé ministerstvo životního prostředí, a o rok později se státní podniky změnily na státní příspěvkové organizace.

V roce 1994 byly podniky *Povodí, státní příspěvkové organizace* zrušeny bez likvidace a založeny akciové společnosti Povodí se stoprocentní účastí státu. Vlastníkem jediné vydané akcie se stalo ministerstvo životního prostředí. V roce 1996 došlo v rámci rozdělení působnosti jednotlivých ústředních orgánů státní správy ve vodním hospodářství k přenesení kompetencí ve vodním hospodářství s výjimkou ochrany přirozené akumulace vod, ochrany vodních zdrojů a ochrany jakosti povrchových a podzemních vod na ministerstvo zemědělství. Zbývající vyjmenované činnosti zůstaly v kompetenci ministerstva životního prostředí. Z tohoto důvodu přešla jediná akcie podniků *Povodí* k 1. 7. 1997 do držení ministerstva zemědělství.

Poslední transformace podniků *Povodí* se uskutečnila k 1. 1. 2001, při níž byly na základě zákona č. 305/2000 Sb., o povodích, zrušeny *akciové společnosti Povodí* bez likvidace a na základě téhož zákona vznikly právní nástupci těchto akciových společností, tj. *státní podniky Povodí*. Rozsah oblastí působnosti jednotlivých podniků Povodí byl zachován.

Použité zdroje:

1. Švec, Branžovský, Krajník: Vyhodnocení a kritické posouzení dosavadního systému organizace a technicky řízení ve vodním hospodářství, Ministerstvo lesního a vodního hospodářství Praha, 1970
2. Bouška: Řízení vodního hospodářství v letech 1945-66, Zpravodaj Povodí Labe, 3/1986

Přehled právních forem Povodí Labe

Ředitelství vodních toků Praha (ŘVT Praha)

Forma: zvláštní rozpočtová organizace

Působnost: 1. 7. 1966 – 31. 12. 1966

Rozdělená na 6 správ povodí, mezi nimi je také Správa povodí Labe

Přímý nadřízený:

- Ústřední správa vodního hospodářství

Založeno na základě usnesení vlády ze dne 5. 1. 1966 č. 57, o organizačním uspořádání odvětví vodního hospodářství

Změna formy a názvu na *Ředitelství vodních toků, oborový podnik, Praha* na základě rozhodnutí ministerstva lesního a vodního hospodářství čj. 26.244/66-org-an.práv. ze dne 22. 12. 1966

Ředitelství vodních toků, oborový podnik, Praha

Forma: státní hospodářská organizace

Působnost: 1. 1. 1967 – 31. 12. 1968

Správy povodí, tedy i **Správa Povodí Labe**, byly do podnikového rejstříku zapsány jako *odštěpné závody*

Přímý nadřízený:

- od 1. 1. 1967 do 18. 1. 1967 Ústřední správa vodního hospodářství
- od 18. 1. 1967 do 31. 12. 1968 ministerstvo lesního a vodního hospodářství

Zrušen a zřízen podnik *Vodní toky, oborové ředitelství, Praha* na základě rozhodnutí Ministra lesního a vodního hospodářství ze dne 18. 12. 1968 čj. 18.144/1869/OOL/68

Povodí Labe, podnik pro provoz a využití vodních toků, Hradec Králové

Forma: státní hospodářská organizace

Působnost: 1. 1. 1969 – 31. 12. 1988

Přímý nadřízený:

- od 1. 1. 1969 do 31. 12. 1970 Vodní toky, oborové ředitelství, Praha,
- od 1. 1. 1971 do 21. 4. 1988 Ministerstvo lesního a vodního hospodářství ČSR
- od 21. 4. 1988 do 31. 12. 1988 Ministerstvo lesního a vodního hospodářství a dřevozpracujícího průmyslu ČSR

Založeno Rozhodnutím Ministerstva lesního a vodního hospodářství ČSR ze dne 18. 12. 1968 č. j. 18 148/1873/OOL/68

Změna k 1. 1. 1979: Rozhodnutím Ministerstva lesního a vodního hospodářství ČSR ze dne 20. 2. 1978 provedena jako racionalizační opatření delimitace *závodu Dolní Labe* v Ústí n. L.-Vaňově z Povodí Vltavy včetně správy majetku.

Zrušeno Rozhodnutím Ministra lesního a vodního hospodářství a dřevozpracujícího průmyslu ČSR ze dne 23. 12. 1988 č. j. 222/OKOŘ/88

Povodí Labe, Hradec Králové

Forma: státní podnik (socialistická organizace)

Působnost: 1. 1. 1989 – 31. 12. 1990

Identifikační číslo: 020 613

Jménem státu vykonával funkci zakladatele:

- od 1. 1. 1989 do 31. 12. 1989 Ministerstvo lesního a vodního hospodářství a dřevozpracujícího průmyslu ČSR

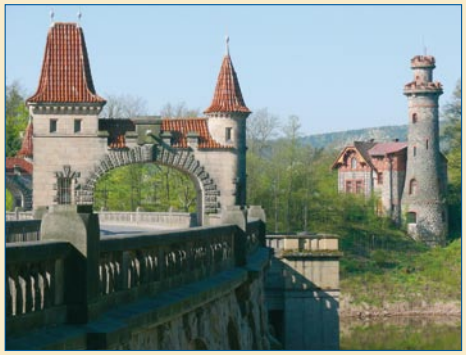

Labe, přehrada Les Království

Labe, Poděbrady, jez a vodní elektrárna

Labe, Ústí nad Labem – Střekov, Masarykovo zdymadlo

Logo používané v letech 1969–1977

Logo používané v letech 1977–1994

Logo používané od roku 1994

- od 1. 1. 1990 do 31. 12. 1990 Ministerstvo životního prostředí ČSR

Identifikační číslo: 020 613

Založeno na základě Rozhodnutí Ministra lesního a vodního hospodářství a dřevozpracujícího průmyslu ČSR ze dne 23. 12. 1988 č. j. 222/OKOŘ/88

Zrušeno bez likvidace Rozhodnutím Ministra životního prostředí ČR ze dne 29. 12. 1990 č. j. 4401/BM/90

Povodí Labe, státní příspěvková organizace

Forma: státní příspěvková organizace

Působnost: 1. 1. 1991 – 31. 12. 1993

Jménem státu vykonával funkci zakladatele:
- od 1. 1. 1991 do 31. 12. 1993 Ministerstvo životního prostředí České republiky

Založeno na základě § 34 zákona č. 163/1989 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky ČR (rozpočtová pravidla republiky) Rozhodnutím Ministra životního prostředí ČR ze dne 29. 12. 1990 č. j. 4401/BM/90

Privatizace části majetku na základě Rozhodnutí Ministerstva životního prostředí ČR čj. 275/V/OEFŽP/92 ze dne 5. 6. 1992

Zrušeno bez likvidace na základě § 31 odst. 4 zákona č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky ČR a obcí ČR (rozpočtová pravidla republiky) Rozhodnutím Ministerstva životního prostředí ČR ze dne 14. 12. 1993, č. j. M/4390/93

Povodí Labe, a. s.

Forma: akciová společnost

Působnost: 1. 1. 1994 – 31. 12. 2000

Identifikační číslo: 60109076

Jménem státu vykonával funkci akcionáře:
- od 1. 1. 1994 do 11. 10. 1996 ministerstvo životního prostředí
- od 11. 10. 1996 do 31. 12. 2000 ministerstvo zemědělství

Založeno na základě § 57 odst. 2 a § 162 odst. 1 Obchodního zákoníku Rozhodnutím Ministerstva životního prostředí ČR ze dne 14. 12. 1993, č. j. M/4390/93

Zrušeno bez likvidace na základě § 1 zák. 305/2000 Sb., o povodích

Povodí Labe, státní podnik

Forma: státní podnik

Působnost: od 1. 1. 2001

Jménem státu vykoná funkci zakladatele:
- od 1. 1. 2001 ministerstvo zemědělství

Identifikační číslo: 70890005

Založeno na základě § 1 zák. 305/2000 Sb., o povodích

Změna k 1. 1. 2011: příkazem ministra zemědělství č. 27/2010 ze dne 16. 9. 2010 převedeny veškeré drobné vodní toky v oblasti působnosti ze *Zemědělské vodohospodářské správy* včetně práva hospodaření k majetku a smluvních vztahů.

Jizera, Malá Skála

Lužická Nisa, Hrádek nad Nisou – Trojmezí

Doubrava, přehrada Pařížov

Labe, Špindlerův Mlýn

Labe, Klášterská Lhota

Labe, Oseček u Poděbrad

Organizační uspořádání závodů Povodí Labe a rozdělení jejich kompetencí

Ředitelství vodních toků Praha Správa povodí Labe

(1. 7. 1966 – 31. 12. 1968)

- **Ředitel**

Ing. Jan Žďárek 1. 7. 1966 - 31. 12. 1968

- **Technický náměstek**

Ing. Justus Jarkovský 1. 7. 1966 – 31. 12. 1968

- **Ekonomický náměstek**

Josef Štěrba 1. 7. 1966 – 31. 12. 1968

Provozní střediska

Hradec Králové – středisko řízeno odborem provozu Správy
Pardubice – vedoucí Ing. Zdeněk Bouška
Jablonec nad Nisou – vedoucí Ing. Václav Sobota

Povodí Labe, podnik pro provoz a využití vodních toků, Hradec Králové

(1. 1. 1969 – 31. 12. 1988)

- **Ředitel**

Ing. Jan Žďárek 1. 1. 1969 - 28. 2. 1973
Ing. Jiří Koucký 1. 3. 1973 – 31. 12. 1988

- **Technický náměstek**

Ing. Justus Jarkovský 1. 1. 1969 – 31. 5. 1973
Ing. Jiří Paul 1. 6. 1973 – 31. 12. 1988

- **Ekonomický náměstek**

Josef Štěrba 1. 1. 1969 – 30. 6. 1971
Ing. Jiří Koucký 1. 8. 1971 – 28. 2. 1973
Miroslav Stříbrný 30. 9. 1973 – 30. 6. 1976
Ing. Miloš Pavlík 1. 6. 1976 – 31. 12. 1977
Ing. Ladislav Bém 1. 9. 1978 – 31. 12. 1988

Závod Hradec Králové

- **Ředitel závodu**

Ing. Josef Lochman 1. 1. 1969 – 31. 12. 1988

Kompetence: dílčí povodí Labe od pramene po Opatovický jez, Divoké Orlice, Orlice, Cidliny, Mrliny a Stěnavy (na českém území)

Závod Pardubice

- **Ředitel závodu**

Ing. Zdeněk Bouška 1. 1. 1969 – 31. 12. 1969
Ing. Jiří Paul 1. 1. 1970 – 31. 3. 1973
Ing. Jan Žďárek 1. 4. 1973 – 31. 12. 1988

Období 1. 1. 1969 - 31. 12. 1978

Kompetence: dílčí povodí Labe od Opatovického jezu po soutok s Vltavou u Mělníka, Opatovického kanálu, Tiché Orlice, Loučné, Chrudimky, Doubravy a dalších levostranných přítoků Labe od Opatovického jezu po Mělník

Období 1. 1. 1979 – 31. 12. 1988

K 1. 1. 1979 přičleněno delimitovaný dolní úsek Labe pod Mělníkem bez přítoků.

Závod Jablonec nad Nisou

- **Ředitel závodu**

Ing. Václav Sobota 1. 1. 1969 – 31. 12. 1988

Kompetence: dílčí povodí Jizery, Lužické Nisy (na českém území) a Smědé (na českém území) a pravostranných přítoků Labe mezi Nymburkem a Mělníkem

Labe, Mělník

Labe, Křešice

Labe, Dolní Žleb

Povodí Labe, Hradec Králové

(1. 1. 1989 - 31. 12. 1990)

• Ředitel podniku
Ing. Jiří Koucký 1. 1. 1989 – 31. 12. 1990

• Technický náměstek
Ing. Jiří Paul 1. 1. 1989 – 31. 12. 1990

• Ekonomický náměstek
Ing. Ladislav Bém 1. 1. 1989 – 30. 3. 1990
Ing. Stanislav Kacer 1. 6. 1990 – 31. 12. 1990

Závod Hradec Králové

• Ředitel závodu
Ing. Josef Lochman 1. 1. 1989 – 22. 2. 1990
Ing. Milan Švorc 1. 3. 1991 – 31. 12. 1990

Kompetence závodu nezměněny.

Závod Pardubice

• Ředitel závodu
Ing. Jan Žďárek 1. 1. 1989 – 31. 12. 1990

Kompetence závodu nezměněny.

Závod Jablonec nad Nisou

• Ředitel závodu
Ing. Václav Sobota 1. 1. 1989 – 31. 7. 1990
Ing. Jaroslav Jaroušek 1. 8. 1990 – 31. 12. 1990

Kompetence závodu nezměněny.

Povodí Labe, státní příspěvková organizace

(1. 1. 1991 – 31. 12. 1993)

• Ředitel organizace
Ing. Jiří Koucký 1. 1. 1991 – 31. 1. 1991
Ing. Tomáš Vaněk 1. 2. 1991 – 31. 12. 1993

• Technický náměstek
Ing. Jiří Paul 1. 1. 1991 – 11. 2. 1991
Ing. Jiří Kremsa 1. 3. 1991 – 31. 12. 1993

• Ekonomický náměstek
Ing. Stanislav Kacer 1. 1. 1991 – 31. 12. 1993

Závod Hradec Králové

• Ředitel závodu
Ing. Milan Švorc 1. 1. 1991 – 31. 12. 1993

Kompetence závodu nezměněny.

Závod Pardubice

Období 1. 1. 1991 – 27. 2. 1991

• Ředitel závodu
Ing. Jan Žďárek 1. 1. 1991 – 11. 2. 1991
Ing. Jiří Paul 12. 2. 1991 – 27. 2. 1991

Kompetence závodu nezměněny.

Období 1. 3. 1991 – 31. 12. 1993

V rámci reorganizace závodu Pardubice vznikly k 1. 3. 1991 tři samostatné závody s následujícími kompetencemi:

Závod Pardubice

• Ředitel závodu
Ing. Jan Miláček, CSc. 1. 3. 1991 – 31. 12. 1991
Ing. Pavel Vanýsek 1. 1. 1992 – 31. 12. 1993

Kompetence: dílčí povodí Opatovického kanálu včetně jezu, Tiché Orlice, Loučné, Chrudimky, Doubravy a dalších levostranných přítoků Labe od Opatovického jezu po Kolín

Závod Střední Labe

Ředitel závodu
Ing. Jiří Paul 1. 3. 1991 – 31. 12. 1991
Ing. Jan Miláček, CSc. 1. 1. 1992 – 31. 12. 1993

Tichá Orlice, Horní Orlice

Chrudimka, Mezisvětí

Doubrava, Horní Sokolovec

Kompetence: dílčí povodí Labe od Opatovického jezu pod Hradcem Králové po ústí Vltavy u Mělníka, a dalších levostranných přítoků Labe mezi Kolínem a Mělníkem

Závod Dolní Labe

- **Ředitel závodu**

Ing. Jindřich Zídek 1. 3. 1991 – 31. 12. 1993

Kompetence: vlastní tok Labe od ústí Vltavy v Mělníku po státní hranici se SRN u Hřenska

Závod Jablonec nad Nisou

- **Ředitel závodu**

Ing. Jaroslav Jaroušek 1. 1. 1991 – 31. 12. 1993

Kompetence závodu nezměněny.

Povodí Labe, akciová společnost

(1. 1. 1994 – 31. 12. 2000)

- **Generální ředitel**

Ing. Tomáš Vaněk 1. 1. 1994 – 31. 12. 2000

- **Technický ředitel**

Ing. Jiří Kremsa 1. 1. 1994 – 31. 12. 2000

- **Finanční ředitel**

Ing. Stanislav Kacer 1. 1. 1994 – 31. 12. 1995
Ing. Jaroslav Kulhánek 1. 1. 1996 – 2. 8. 1996
Ing. Jan Vačlena 1. 10. 1996 – 31. 12. 2000

Závod Hradec Králové

- **Ředitel závodu**

Ing. Milan Švorc 1. 1. 1994 – 31. 12. 2000

Kompetence závodu nezměněny.

Závod Pardubice

- **Ředitel závodu**

Ing. Pavel Vanýsek 1. 1. 1994 – 31. 12. 2000

Kompetence závodu nezměněny.

Závod Jablonec nad Nisou

- **Ředitel závodu**

Ing. Jaroslav Jaroušek 1. 1. 1994 – 31. 12. 2000

Kompetence závodu nezměněny.

Závod Střední Labe

- **Ředitel závodu**

Ing. Jan Miláček 1. 1. 1994 – 30. 6. 1994
Ing. Stanislav Jireš 1. 7. 1994 – 31. 12. 2000

Kompetence závodu nezměněny.

Závod Dolní Labe

- **Ředitel závodu**

Ing. Jindřich Zídek 1. 4. 1994 – 31. 12. 2000

Kompetence závodu nezměněny.

Povodí Labe, státní podnik

(od 1. 1. 2001)

- **Generální ředitel**

Ing. Tomáš Vaněk 1. 1. 2001 – 31. 3. 2012
Ing. Václav Beránek 1. 5. 2013 – 16. 10. 2013
Ing. Marián Šebesta od 3. 12. 2013

- **Technický ředitel**

Ing. Jiří Kremsa 1. 1. 2001 – 30. 4. 2013
Ing. Pavel Řehák od 22. 7. 2013

- **Finanční ředitel**

Ing. Jan Vačlena 1. 1. 2001 – 31. 3. 2012
Ing. Marie Dušková od 1. 4. 2012

- **Organizační ředitel**

Ing. Václav Jirásek 1. 4. 2002 – 31. 12. 2006

- **Ředitel pro správu povodí**

Ing. Václav Jirásek 1. 1. 2007 – 15. 2. 2013
Ing. Ladislav Merta 22. 7. 2013 – 21. 10. 2013

Černá Desná, Desná

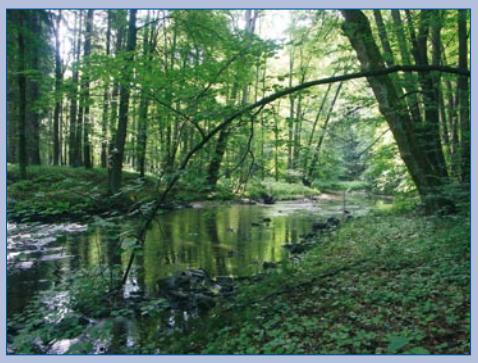
Lužická Nisa, Hamrštejn

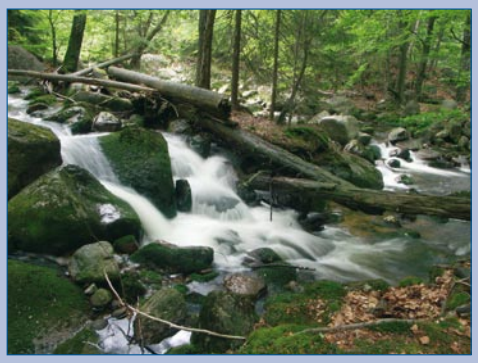
Smědá, Bílý Potok

• **Investiční ředitel**
Ing. Marián Šebesta 1. 4. 2011 – 4. 12. 2013
Ing. Petr Martínek od 5. 12. 2013

Období 1. 1. 2001 – 31. 12. 2015

Závod Hradec Králové

• **Ředitel závodu**
Ing. Milan Švorc 1. 1. 2001 – 30. 6. 2007
Ing. Petr Prockert 1. 7. 2007 – 4. 10. 2009
Ing. Pavel Řehák 1. 1. 2010 – 21. 7. 2013
Ing. Bohumil Pleskač 22. 7. 2013 – 31. 12. 2015

Kompetence závodu nezměněny.

Závod Pardubice

• **Ředitel závodu**
Ing. Pavel Vanýsek 1. 1. 2001 – 31. 3. 2003
Ing. Milan Kvapil 1. 4. 2003 – 31. 12. 2015

Kompetence závodu nezměněny.

Závod Jablonec nad Nisou

• **Ředitel závodu**
Ing. Jaroslav Jaroušek 1. 1. 2001 – 30. 9. 2015

Kompetence závodu nezměněny.

Závod Střední Labe

• **Ředitel závodu**
Ing. Stanislav Jireš 1. 1. 2001 – 31. 12. 2010
Ing. Jiří Feygl 1. 1. 2011 – 31. 12. 2015

Kompetence závodu nezměněny.

Závod Dolní Labe

• **Ředitel závodu**
Ing. Jindřich Zídek 1. 1. 2001 – 30. 9. 2015

Kompetence závodu nezměněny.

Období od 1. 1. 2016

K tomuto datu došlo k restrukturalizaci Povodí Labe a přerozdělení působnosti závodů. Z pěti závodů byly vytvořeny závody tři s následující kompetencí:

Závod Jablonec nad Nisou

• **Ředitel závodu**
Ing. Bohumil Pleskač od 1. 1. 2016

Kompetence: dílčí povodí Labe v úseku od pramene Labe po Opatovický jez pod Hradcem Králové, a to včetně povodí Orlice v úseku od soutoku Orlice s Labem po katastrální hranici Svinárky/Blešno, dále v povodí Cidliny, Bystřice, Mrliny, Jizery a dalších pravostranných přítoků Labe mezi Nymburkem a Mělníkem, v povodí Stěnavy (na českém území), Lužické Nisy (na českém území) a Smědé (na českém území)

Závod Pardubice

• **Ředitel závodu**
Ing. Milan Kvapil od 1. 1. 2016

Kompetence: dílčí povodí Tiché Orlice, Divoké Orlice a spojené Orlice v úseku od katastrální hranice Svinárky/Blešno po soutok Tiché a Divoké Orlice, dále v povodí Opatovického kanálu včetně Opatovického jezu na Labi, Loučné, Chrudimky, Doubravy, Klejnárky, Výrovky, Výmoly a dalších levostranných přítoků Labe od Opatovického jezu po Mělník

Závod Roudnice nad Labem

• **Ředitel závodu**
Ing. Jiří Feygl od 1. 1. 2016

Kompetence: vlastní tok Labe od Opatovického jezu pod Hradcem Králové po státní hranici se SRN u Hřenska.

Přehled extrémních klimatických situací v oblasti působnosti Povodí Labe v letech 1966–2016

květen 1977, povodeň na Trutnovsku

Dne 20. května 1977 se přehnala nad východními Čechami prudká bouře doprovázená silným deštěm, kroupami a místními průtržemi mračen. K největším škodám došlo v povodí říčky Čisté, kde během dvou hodin spadlo více než 80 mm srážek. To způsobilo náhlý vzestup průtoků z několika desítek litrů za sekundu na 30 m^3/s, později, po prolomení bariér a zátarasů, dokonce až na 60 m^3/s. Nejvíce byla postižena obec Černý Důl, kde byl dosažený průtok vyhodnocen jako Q_{100}.

Škody na korytě Čisté dosáhly více než 20 mil. Kčs.

srpen 1978, povodeň na Jizeře

V noci ze 7. na 8. srpna 1978 zasáhly severní Čechy, Krkonoše a Orlické hory silné lijáky doprovázené vichřicí, při kterých byly srážky nejintenzivnější na Souši (za 24 hodin spadlo 191 mm, z toho hodinová maxima dosáhlá až 30 mm). Největší průtoky byly na Jizeře, v profilu Železný Brod kulminační průtok dosáhl 709 m^3/s (do té doby největší známá povodeň byla 3. 8. 1888 s kulminací 640 m^3/s), kterému odpovídá $Q_{>100}$.

Škody na korytech vodních toků a vodohospodářských stavbách ve správě Povodí Labe dosáhly přibližně 21 mil. Kčs, na majetku jiných subjektů přibližně 100 mil. Kčs.

1978/1979, klimatický zlom

Začátek roku 1979 byl doprovázen výraznou teplotní anomálií. Dešťové počasí s teplotami nad +10 °C vystřídal 31. prosince 1978 prudký pokles teploty dosahující až -20 °C. Silné mrazy (pod -15 °C) pokračovaly i začátkem ledna 1979. Spolu s nárazovým větrem a sněžením způsobily problémy především na labské vodní cestě. Kašovitý led postupně zamrzlý v celém průtočném profilu, spolu se zachycenými krami, uvolněnými pomocí manipulací s uzávěry na jezu Nymburk a Poděbrady, vytvářely v některých místech plavební dráhy ledovou celinu o tloušťce 40–60 cm, v místech ledových bariér i přes 3 m. K uvolňování plavební cesty byl nasazen ledoborec *Anhalt* z tehdejší NDR, na některých místech musela být použita také trhavina.

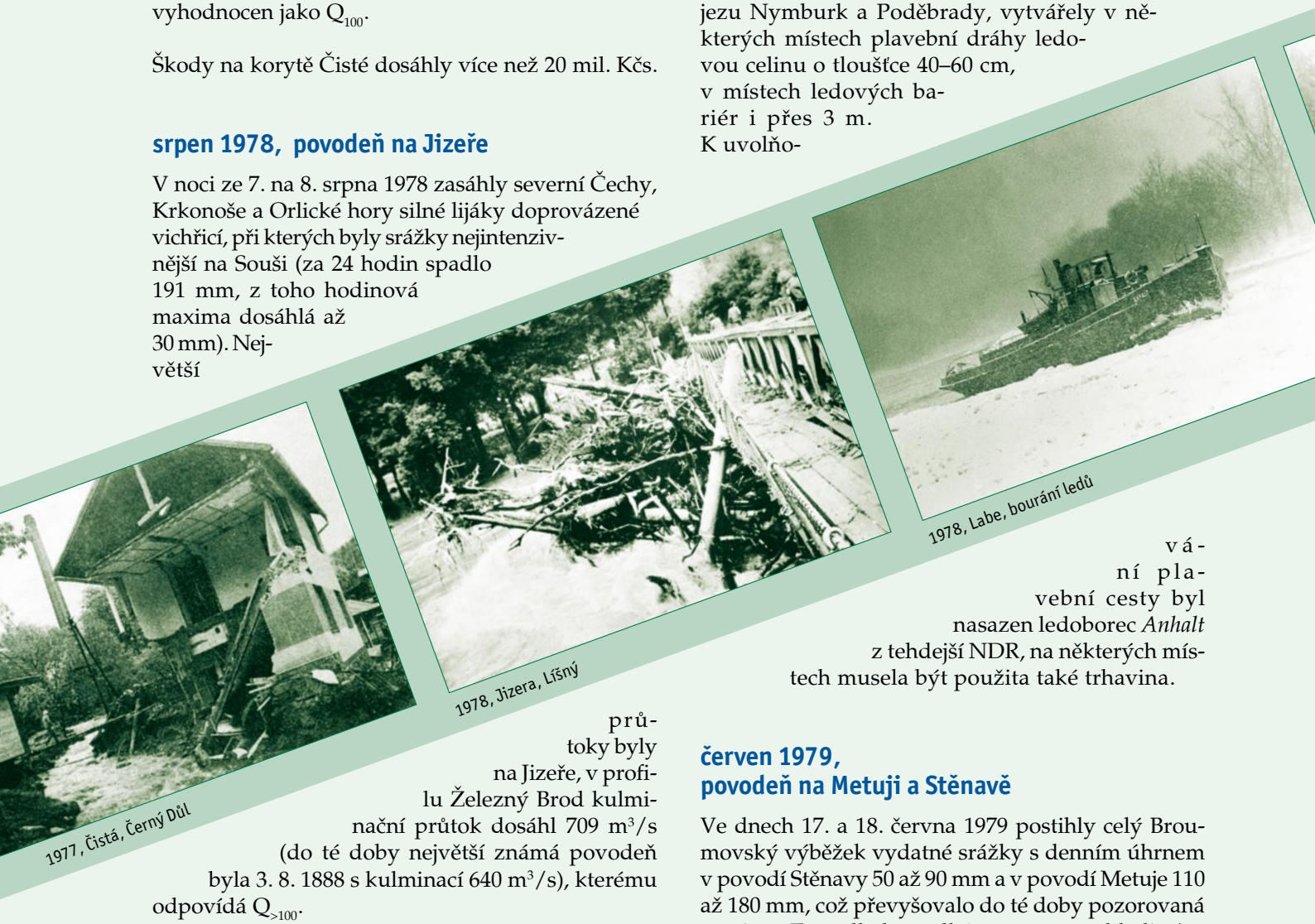

1977, Čistá, Černý Důl

1978, Jizera, Lísný

1978, Labe, bourání ledů

červen 1979, povodeň na Metuji a Stěnavě

Ve dnech 17. a 18. června 1979 postihly celý Broumovský výběžek vydatné srážky s denním úhrnem v povodí Stěnavy 50 až 90 mm a v povodí Metuje 110 až 180 mm, což převyšovalo do té doby pozorovaná maxima. To vedlo k prudkému vzestupu hladin (na Stěnavě až 70 cm za hodinu). Tato povodeň byla vyhodnocena na Stěnavě jako více než Q_{500}, což je historicky největší známá povodeň na této řece, a na Metuji jako Q_{100}.

Škody na korytech Stěnavy a Metuje a vodohospodářských stavbách dosáhly 15 mil. Kčs, na majetku jiných subjektů 130 mil. Kčs.

březen 1981, povodeň na Labi a přítocích

Vysoké denní teploty, které přinesly začátkem března silné frontální poruchy (dne 11. 3. 1981 byla v pražském Klementinu naměřena rekordní teplota 17,2 °C), vyvolaly extrémně rychlé tání sněhu v podhorských a horských oblastech Jizerských hor, Krkonoš, Orlických hor a částí Jeseníků. Dne 11. března 1981 se přidaly vydatné deště, které způsobily další rychlý vzestup vodních stavů zejména na Orlici, Cidlině, Jizeře a Labi. Nejvyšší vodní stav byl zaznamenán na Labi v Debrném, v profilu vtoku do nádrže Les Království, kde průtok kulminoval na hodnotě 340 m^3/s, což odpovídá Q_{100}.

Škody na korytech vodních toků a vodohospodářských dílech ve správě Povodí Labe dosáhly 50 mil. Kčs, na majetku jiných subjektů ve východních a části severních Čech 45–50 mil. Kčs.

červenec 1981, povodeň na dolním Labi

Dne 17. července 1981 přecházela přes naše území studená fronta s výrazným ochlazením a srážkami, které v Jizerských horách dosahovaly denních úhrnů od 30 do 90 mm s intenzitou i 10–15 mm za hodinu. Intenzivní srážky byly také v jiných částech republiky, především v povodí Vltavy. Nejhorší situace nastala na dolním Labi pod Mělníkem vlivem velké průtokové dotace z Vltavy a jejím souběhem s povodňovou vlnou z Jizery. V profilu Mělník a Ústí nad Labem byly při kulminaci dne 22. července 1981 dosaženy průtoky, které se sice ze statistického hlediska rovnaly hodnotě Q_5, ale co do historického výskytu to byla v profilu Mělník druhá a v profilu Ústí nad Labem čtvrtá největší povodeň od roku 1945.

Škody na korytech vodních toků a vodohospodářských dílech ve správě Povodí Labe dosáhly 18,8 mil. Kčs, celkové škody a ztráty na výrobě 1,5 mld. Kčs.

květen 1983, až duben 1984, suchá epizoda

Tato suchá epizoda se nejvýrazněji projevila na hospodaření v nádrži:

- **Hamry** – pokles hladiny dosáhl více než 4 m. Provozní akumulační prostor byl zaplněn z pouhých 30 %. To si během suchého období vynutilo nejen regulaci hygienického odtoku, ale především omezení odběrů pro spotřebu velkoodběratelů.
- **Seč** – během tohoto období byla nádrž zaplněna na 35 % a maximální pokles hladiny dosáhl oproti provoznímu stavu téměř devíti metrů.

podzim 1991 až jaro 1992, suchá epizoda

Tato suchá epizoda se nejvýrazněji projevila na hospodaření v nádrži:

- **Vrchlice** – maximální pokles oproti provozní hladině byl zaznamenán 21. 11. 1991, a to o 7,23 m, kdy byla nádrž zaplněna pouze ze 40 %. To si vyžádalo regulaci hygienického minima na odtoku z nádrže, omezení zásobování obyvatelstva Kutnohorska teplou vodou a omezení na odběrech velkoodběratelů.

červenec 1997, povodeň na Labi

Meteorologické příčiny této povodně byly shodné s příčinami v roce 1897. Hluboká tlaková níže postupující v červenci z Itálie severovýchodně se zastavila nad naším územím a vyvolala několikadenní silné

deště zejména v oblasti Krkonoš a Jizerských hor, kde navíc převládly orografické vlivy zesílené tzv. nálevkovým efektem. První povodňová vlna ve dnech 6.–11. července 1997 postihla ve větší míře povodí Tiché, Divoké a spojené Orlice, kde kulminační průtoky dosáhly hodnot až Q_{100}. Druhá vlna ve dnech 18.–22. července 1997 zasáhla především oblast Krkonoš, kde Labe kulminovalo v úseku Špindlerův Mlýn až Vrchlabí na Q_{100}.

1998, Dědina, Chábory

2000, Jizera, Mladá Boleslav

2002, Klejnárka, Hlízov

Škody na korytech vodních toků a vodohospodářských dílech v péči Povodí Labe dosáhly 1035 mil. Kč, na majetku jiných subjektů v oblasti působnosti byly odhadnuty na téměř 2200 mil. Kč.

červenec 1998, povodeň na řekách Bělá a Dědina

Postup studené fronty z 22. na 23. července 1998 přes území ČR vyvolal mimořádně bouřkové přívalové deště. Nejvyšší celodenní srážkové úhrny byly zaznamenány v Deštném v Orlických horách – 204 mm, přitom však vlastní přívalový déšť extrémní intenzity trval pouze 2 hodiny. Nejvíce postižené byly části povodí říčky Bělé a Dědiny. Na obou tocích docházelo ke tvorbám mohutných bariér a jejich následná destrukce silně zvyšovala devastační účinky. Nejhorší situace nastala v celé trati říčky Dědiny, kde nejvyšší kulminační průtok několikanásobně přesáhl hodnotu Q_{100}.

Škody na korytech vodních toků a vodohospodářských dílech v péči Povodí Labe dosáhly 85 mil. Kč, na majetku jiných subjektů v oblasti působnosti byly odhadnuty na téměř 1800 mil. Kč.

březen 2000, povodeň na řekách Labe, Divoká Orlice a Jizera

Začátkem března 2000 byla horská pásma a podhůří Jizerských hor, Krkonoš a Orlických hor zasažena mimořádně silným sněžením. O tři dny později přešla přes naše území teplá fronta spojená s extrémně vydatnými srážkami, výrazným oteplením a silným větrem. Odtok srážkové vody byl výrazně posílen vodou z čerstvého tajícího sněhu. V povodí horního Labe dosáhl dne 9. 3. 2000 kulminační průtok v úseku Hostinné až Jaroměř hodnoty $Q_{100–200}$, v povodí Divoké Orlice téhož dne v úseku Klášterec nad Orlicí až Týniště nad Orlicí hodnoty $Q_{50–100}$ a v povodí Jizery ve dnech 9.–10. března 2000 v úseku Železný Brod až Brandýs nad Labem hodnoty Q_{50}.

Škody na korytech vodních toků a vodohospodářských dílech v péči Povodí Labe byly vyčísleny na 408 mil. Kč, na majetku jiných subjektů v oblasti působnosti dosáhly 3000 mil. Kč.

srpen 2000, větrná kalamita ve východočeském a středočeském regionu

Přechod studené fronty spojený s velmi vysokými teplotními rozdíly před a za frontou, až o 11 °C, způsobil dne 22. srpna 2000 větrné poryvy, dosahující rychlosti až 100 km/hod., které zapříčinily rozsáhlé škody na břehovém porostu vodních toků Labe, Metuje, Staré Metuje, Staré řeky, Bystřice, Staronechanického potoka, Cidliny, Třesického potoka, Klejnárky, Vrchlice, Výrovky, Bečvárky a Šembery. Celková součtová délka zasažených porostů byla 117 km.

Celková škoda na břehovém porostu v péči Povodí Labe byla vyčíslena na více než 14 mil. Kč.

srpen 2002, povodeň na dolním Labi

Od začátku srpna 2002 postupovala od západního Středomoří výrazná tlaková níže, která se na území ČR projevila dvěma vlnami vydatných srážek. První vlna ve dnech 6.–7. 8. 2002 zasáhla jižní část Šumavy a Novohradské hory, kde byly naměřeny srážkové hodnoty s dobou opakování 50–100 let. Druhá vlna

ve dnech 11.–13. srpna 2002 postihla prakticky celé území, nejhůře část Krušných hor, jižní Čechy, Českomoravskou vrchovinu, Krkonoše a Jizerské hory. Celkový vývoj hydrologické situace na Vltavě a ve druhé vlně také na Ohři vyvolal povodňové stavy na dolním Labi. První vlna zde katastrofální nebyla. Při druhé vlně kulminovalo Labe v Mělníku dne 15. 8. 2002 při stavu 1030 cm, v Ústí nad Labem dne 16. 8. 2002 při stavu 1196 cm ($Q_{100–200}$) a Děčíně dne 16. 8. 2002 při stavu 1230 cm a odhadovaném průtoku 4770 m^3/s.

Škody na korytech vodních toků a vodohospodářských dílech v péči Povodí Labe byly vyčísleny na téměř 700 mil. Kč, na majetku jiných subjektů v oblasti působnosti dosáhly 4400 mil. Kč.

2003, hydrologicky suchý rok

V roce 2003 došlo v celé oblasti působnosti Povodí Labe sledem nepříznivých okolností souvisejících k velkými výkyvy teplot v zimních měsících, srážkovému deficitu v celém průběhu roku a déle trvajícím období s vysokými teplotami v letních měsících. Tím byly negativně ovlivněny průtoky ve vodních tocích, které se již v červnu pohybovaly na úrovni 300–330denní vodnosti a u cca 20 % toků dokonce na úrovni 330–364 denní vodnosti. Nedostatek vody rovněž ovlivnil plavební podmínky pod Střekovem, kde bylo zaznamenáno celkem 116 dnů s vodním stavem pod 150 cm čili stavem, kdy již není možná hospodárná plavba v regulovaném úseku pod Střekovem.

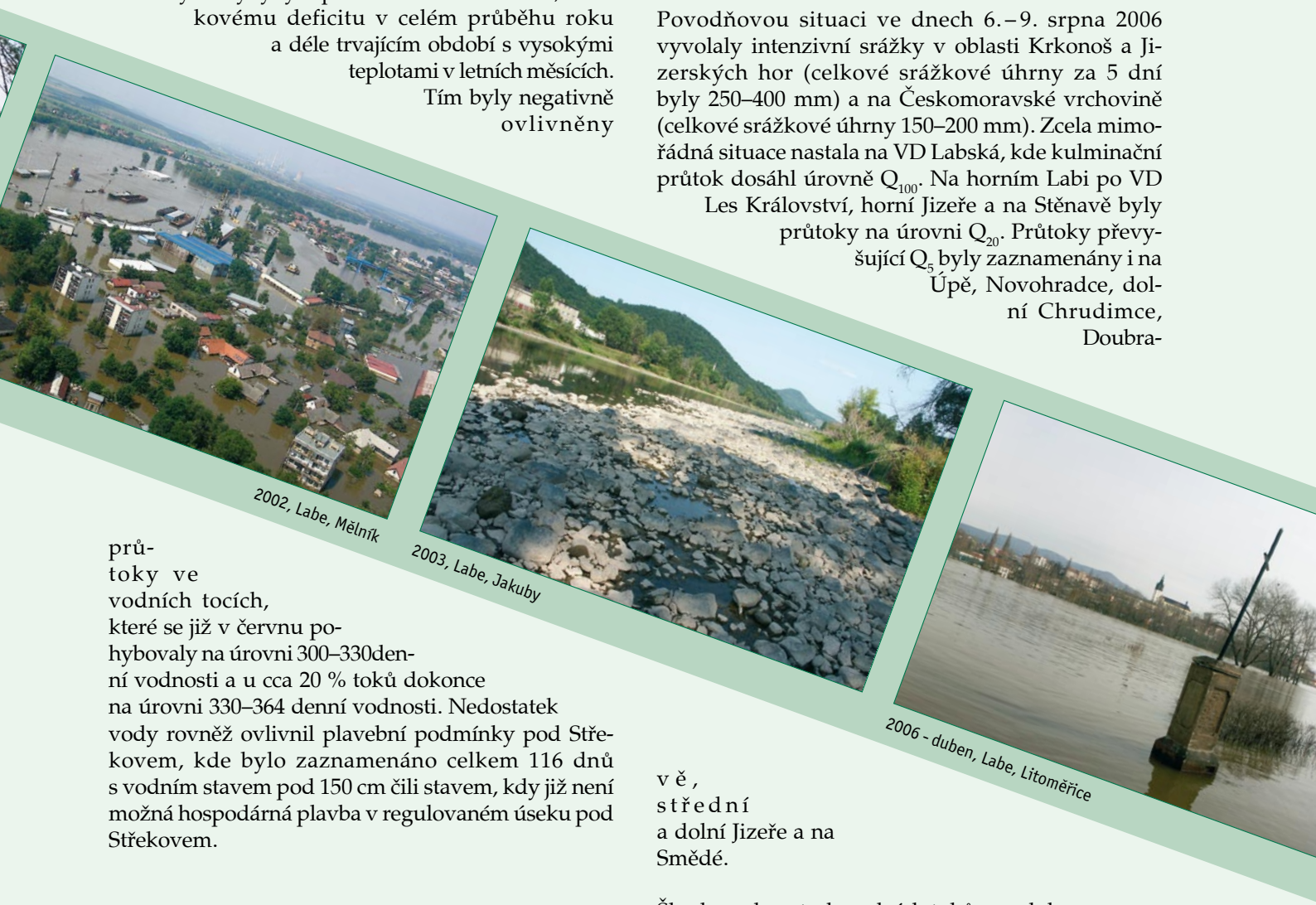

2002, Labe, Mělník

2003, Labe, Jakuby

2006 - duben, Labe, Litoměřice

březen/duben 2006, povodeň na tocích v povodí řeky Labe

V březnu 2006 byly zaznamenány maximální hodnoty výšky sněhu za celé zimní období 2005–2006. Velké množství sněhu bylo nejen na horách, ale také v podhůří a nižších polohách. V poslední dekádě března došlo k oteplování a postupnému odtávání sněhu v nižších a středních polohách za intenzivních srážek, které se dostavily. Rychlé vzestupy vodních stavů ve dnech 27. března–3. dubna 2006 se projevily na většině vodních toků ve správě Povodí Labe. Nejhorší situace vznikla na řece Mrlině ve Vesci, kde byl dosažen kulminační průtok 67 m^3/s, což je průtok větší než Q_{100}.

Škody na korytech vodních toků a vodohospodářském majetku v působnosti Povodí Labe byly vyčísleny na více než 521 mil. Kč, na majetku jiných subjektů v oblasti působnosti dosáhly 1300 mil. Kč.

srpen 2006, povodeň na tocích v povodí řeky Labe, Jizery a Stěnavy

Povodňovou situaci ve dnech 6.–9. srpna 2006 vyvolaly intenzivní srážky v oblasti Krkonoš a Jizerských hor (celkové srážkové úhrny za 5 dní byly 250–400 mm) a na Českomoravské vrchovině (celkové srážkové úhrny 150–200 mm). Zcela mimořádná situace nastala na VD Labská, kde kulminační průtok dosáhl úrovně Q_{100}. Na horním Labi po VD Les Království, horní Jizeře a na Stěnavě byly průtoky na úrovni Q_{20}. Průtoky převyšující Q_5 byly zaznamenány i na Úpě, Novohradce, dolní Chrudimce, Doubravě, střední a dolní Jizeře a na Smědé.

Škody na korytech vodních toků a vodohospodářském majetku v péči Povodí Labe byly vyčísleny na více než 293 mil. Kč, na majetku jiných subjektů v oblasti působnosti dosáhly 128 mil. Kč.

srpen 2010, povodeň na Liberecku a Frýdlantsku

Povodeň, která postihla sever naší republiky ve dnech 6.–8. srpna 2010, zasáhla relativně malou část územní působnosti Povodí Labe, ale s nebývale ničivými účinky. Silně bylo postiženo především povodí Lužické Nisy, Smědé a Olešky. Vzestupy hladin zde byly velmi rychlé a kulminační průtoky v celé řadě profilů překračovaly úrovně Q_{100}. Zbývající část územní působnosti Povodí Labe byla srážkami zasažena výrazně méně (malé toky v povodí Chrudimky, Doubravy a Vrchlice kulminovaly při $Q_{5–10}$).

Škody na korytech vodních toků a vodohospodářském majetku v péči Povodí Labe byly vyčísleny na 1646 mil. Kč, na majetku jiných subjektů v oblasti působnosti dosáhly téměř 4256 mil. Kč.

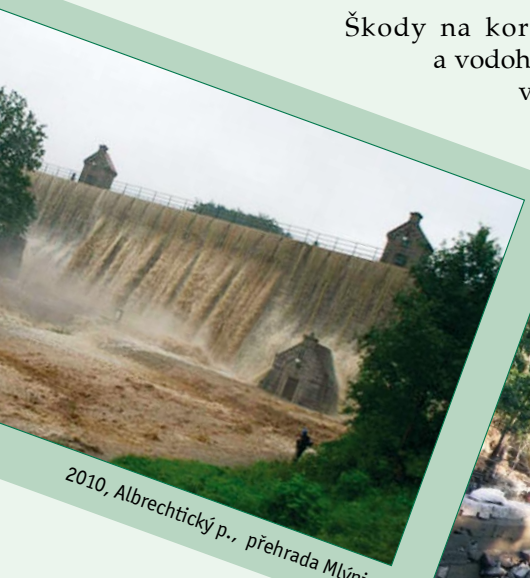

2010, Albrechtický p., přehrada Mlýnice

2013, Jeřice, Nová Ves

2015, Labe, Děčín, Hladový kámen

červen 2013, povodeň na tocích v povodí řeky Labe

Povodně na území v působnosti Povodí Labe proběhly ve dvou na sebe navazujících vlnách. První ve dnech 1.–14. června 2013 vyvolaly intenzivní deště s opakovaným postupem bouřek, které postihly zejména Krkonoše (povodí Labe a Úpy) a navazující pás území v jihozápadním směru (povodí Cidliny, Mrliny, Vrchlice a Výrovky). Druhé vlně ve dnech 22.–28. června 2013 předcházely intenzivní deště v Krkonoších, Jizerských horách a v oblasti Českomoravské vrchoviny (povodí Loučné, Chrudimky, Novohradky a Doubravy). První povodňová vlna způsobila kritickou situaci zejména na Čisté (profil Hostinné: $>Q_{100}$), horním Labi (profil Vestřev: Q_{100}), Bystřici (profil Rohoznice: $>Q_{100}$), Mrlině (profil Vestec: $>Q_{100}$), Výrovce (profil Plaňany: $>Q_{100}$) a Vrchlici (profil Vrchlice: Q_{50}). Labe v profilu Mělník kulminovalo ve středu 5. června v ranních hodinách při průtoku 3640 m^3/s (Q_{50}), profilu Ústí nad Labem ve středu 5. června ve večerních hodinách při průtoku 3630 m^3/s (Q_{50}). Druhá povodňová vlna zasáhla území v působnosti Povodí Labe v relativně malém rozsahu a kulminační průtoky nedosáhly velikosti první vlny. Nejvyšší vodnost byla dosažena na Novohradce (profil Úhřetice: Q_{50}) a jejím přítoku Žejbru (profil Vrbatův Kostelec: $Q_{20–50}$), na Doubravě (profil Spačice: $Q_{10–20}$)

Škody na korytech vodních toků, vodohospodářském majetku a souvisejícím národním majetku v péči Povodí Labe dosáhla téměř 873 mil. Kč, na majetku jiných subjektů v oblasti působnosti téměř 9060 mil. Kč.

2015, hydrologicky suchý rok

Sucho v roce 2015 postihlo celou Českou republiku. Za celý hydrologický rok 2015 (listopad 2014 až říjen 2015) naprší pouze 500 mm srážek, což bylo spolu s hydrologickým rokem 1973 nejméně za posledních 55 let. V červnu dosahovaly průměrné měsíční průtoky nejčastěji 25 až 60 % dlouhodobého průměru a průměrná vodnost se pohybovala v rozmezí Q_{270} až Q_{330}. Sucho vyvrcholilo v polovině srpna, kdy průměrné měsíční průtoky většiny toků se pohybovaly na úrovni 15–45 % dlouhodobého průměru. Hodnoty menší než 10 % byly dosaženy na Dědině, Novohradce, Doubravě, dolní Cidlině a Mrlině. Vodnosti ve většině tocích se pohybovaly nejčastěji na úrovni Q_{330} až Q_{355}, na řadě nížinných toků průtoky poklesly až na úroveň Q_{364}. Ze 120 sledovaných profilů byl v polovině srpna v 63 z nich podkročen ukazatel sucha, tj. průtok Q_{355}.

Výstavba protipovodňových opatření v oblasti působnosti Povodí Labe v letech 1997–2016

Povodně představují pro Českou republiku největší přímé nebezpečí v oblasti přírodních katastrof, při kterých vznikají rozsáhlé materiální škody, devastace postižené krajiny a také ztráty na lidských životech. Do konce 90. let 20. století nebyla prevence před povodněmi systémově prováděna, hlavní důraz byl kladen pouze na odstraňování povodňových škod. Po odeznění povodně v roce 1997, první katastrofální povodně z celé řady dalších, které následovaly, bylo třeba nejen urychleně odstranit vzniklé škody, ale také se zamyslet, jak tyto škody do budoucna omezit. Jedním z řešení se ukázala výstava protipovodňových opatřeních, která by mohla částečně eliminovat povodně a tím přispět k minimalizaci povodňových škod.

Volba vhodného opatření v praxi závisí na mnoha faktorech, mezi nimi zejména na místních podmínkách, finančních i majetkoprávních možnostech. Základní využívané typy opatření jsou následující: úprava příčného a podélného profilu koryta toku, úprava příčné stavby, ohrázování koryta, mobilní hradicí systém, retenční nádrž, víceúčelové vodní dílo, suchá nádrž (poldr) a další.

Protipovodňová opatření vybudovaná v rámci odstraňování škod z povodně 1997 a 1998

Vzhledem k obrovským materiálním škodám na korytech vodních toků a vodohospodářském majetku, jejichž odstranění nebylo ve finančních možnostech podniků Povodí, založilo ministerstvo zemědělství v roce 1997 dotační program na odstranění povodňových škod a o rok později nový program k nápravě škod po povodni 1998. Tyto programy umožňovaly v rámci svých pravidel nejen přímou nápravu škod, ale také realizaci investičních opatření k předcházení těchto škod. Povodí Labe v oblasti své působnosti realizovalo z těchto programů v letech 1998–2002 několik dílčích investičních akcí, např. rekonstrukci hrázových systémů na Orlici v Hradci Králové, úpravu koryta Chrudimky v Bojanově, rekonstrukci jezu na Orlici ve Svinarech, výstavbu ochranné hráze na Dědině v Pohoří, rekonstrukci úpravy koryta Loučné v Litomyšli, rekonstrukci koryta Úpy v Peci pod Sněžkou aj.

Protipovodňová opatření vybudovaná v letech 1998–1999 v rámci programu Phare

V roce 1998 využilo Povodí Labe neukončený program Evropské unie Phare k realizaci opatření v povodí řeky Smědé, kde byly provedeny rozsáhlé úpravy koryta a výstavba protipovodňových hrází.

Protipovodňová opatření vybudovaná v letech 1999–2001 v rámci přechodného programu

K urychlení výstavby protipovodňových opatření založilo v roce 1999 ministerstvo zemědělství v rámci přípravy *Strategie prevence před povodněmi pro území České republiky* samostatný dotační *program 329 060 Protipovodňová opatření*. V rámci tohoto programu Povodí Labe zahájilo obsáhlou studijní a projektovou přípravu systémové ochrany obcí a měst před povodněmi a zahájilo několik významných investičních akcí. Byla připravena ucelená koncepce komplexních protipovodňových opatření v povodí Třebovky a Tiché Orlice, která byla v roce 1997 nejvíce postiženou oblastí v působnosti Povodí Labe. Z tohoto programu byly realizovány následující stavby za 88,4 mil Kč:

1. VD Rozkoš, úprava vtoku od přivaděče 2. etapa
2. Třebovka, poldr č. 2
3. Dětřichovský potok, Opatov, výstavba poldru č. 5
4. Třebovka, Opatov, poldr č. 1
5. Labe, Hradec Králové rekonstrukce ochranných hrází 1. etapa
6. Stěnava, Broumov, rekonstrukce úpravy, 1. etapa

Protipovodňová opatření vybudovaná v letech 2002–2007 v rámci programu Podpora prevence před povodněmi I

V roce 2000 byla předložena *Strategie prevence před povodněmi pro území České republiky*, v níž byl poprvé v historii vodního hospodářství kladen důraz na posílení prevence před povodněmi. *Strategie* byla schválena Usnesením vlády č. 382 ze dne 19. dubna 2000. Zahájení přípravy realizace protipovodňových opatření bylo následně schváleno Usnesením vlády č. 897 ze dne 13. září 2000. V návaznosti na tento dokument byl vyhlášen dotační *program 229 060 Podpora prevence před povodněmi I*. Jeho cílem bylo zvýšit ochranu nejohroženějších míst především na územích zasažených předchozími extrémními povodněmi. Finanční zabezpečení tohoto programu probíhalo prostřednictvím národních a zahraničních zdrojů. Povodí Labe v oblasti své působnosti realizovalo 21 investičních akcí, na které bylo vynaloženo celkem 671 mil. Kč:

1. Chrudimka, včetně Novohradky, Štětín – Tuněchody, ochranné hráze u obcí
2. Labe, Pardubice, protipovodňová hráz, pravý břeh, Brozany–Cihelna

3. Dětřichovský potok, Opatov, výstavba poldru č. 4
4. Jizera, Mladá Boleslav, rekonstrukce Vaňkova jezu v ř. km 37,700
5. Úpa, Trutnov, rekonstrukce úpravy ve městě, ř. km 48,180–48,487
6. Labe, Pardubice, protipovodňová ochrana, pravý břeh, Cihelna–železniční most
7. Třebovka, nádrž Hvězda, zvýšení ochranné funkce
8. Ještětický potok, Hroška, výstavba poldru
9. Lipkovský potok, Dolní Lipka, výstavba poldru
10. Tichá Orlice, Králíky, výstavba poldru pod Suchým potokem
11. VD Rozkoš, zvýšení ochranné funkce nádrže na přítoku a odtoku
12. Labe, Pardubice, ochrana, pravý břeh, Brozany až Ráby
13. Divoká Orlice, Doudleby nad Orlicí, levý břeh, rekonstrukce ochranné hráze
14. Labe, Hradec Králové–Předměřice, zvýšení protipovodňové ochrany města
15. VD Les Království, zvýšení ochranné funkce nádrže
16. VD Josefův Důl, zvýšení ochranné funkce nádrže
17. Labe, Pardubice, levý břeh, protipovodňová ochrana
18. Stěnava, Broumov, rekonstrukce úpravy, 2. stavba
19. Třebovka, Opatov, rekonstrukce úpravy toku
20. Úpa, Trutnov, rekonstrukce úpravy ve městě, ř. km 48,487–49,025
21. Labe, Pardubice, prohrábka koryta a jez na Loučné

Protipovodňová opatření vybudovaná v letech 2007–2014 v rámci programu Podpora prevence před povodněmi II

V průběhu další extrémní povodně, která postihla Čechy na jaře 2006, rozhodla vláda Usnesením č. 383/2006 a č. 496/2006 o uvolnění finančních prostředků na realizaci dotačního *programu 129 120 Podpora prevence před povodněmi II*. Jeho hlavním cílem bylo další snižování povodňových rizik měst a obcí. Technická opatření zařazená do programu vycházela z výsledků studií odtokových poměrů jednotlivých vodních toků. V mnoha případech navazovala na opatření realizovaná v I. etapě a nebyla by bez nich realizovatelná. Opatření byla financovaná z úvěru poskytnutého Evropskou investiční bankou. Povodí Labe v oblasti své působnosti realizovalo 36 investičních akcí, na které bylo vynaloženo celkem 3,9 mld. Kč:

1. Labe, Ústí nad Labem, zvýšení ochrany městské části Střekov
2. Tichá Orlice, Brandýs nad Orlicí, zvýšení protipovodňové ochrany města rekonstrukcí úpravy a hrázemi
3. Jizera, Turnov, zvýšení ochrany města rekonstrukcí jezu
4. Třebovka, Dlouhá Třebová – Hylváty, úprava toku v obcích
5. Čistá, Hostinné, zvýšení ochrany města rekonstrukcí úpravy a hrázemi
6. Orlice, Nepasice, ochranná hráz
7. Labe, Křešice, zvýšení ochrany obce hrázemi
8. Tichá Orlice, Choceň, zvýšení protipovodňové ochrany města rekonstrukcí úpravy a hrázemi
9. Labe, Lovosicko (Píšťany, Lovosice), protipovodňová ochrana na Q_{100}
10. Doubrava, Vrdy–Zbyslav, zvýšení ochrany obcí hrázemi a rekonstrukcí jezu
11. Metuje, Velké Poříčí, zvýšení ochrany úpravou koryta v obci
12. Labe, Děčín, zvýšení ochrany městské zástavby hrázemi
13. Lužická Nisa, Jablonec nad Nisou, zvýšení ochrany města převodem povodňových průtoků přes vodní dílo Mšeno
14. Smědá, protipovodňová opatření v inundačním území, Višňová–Víska, Minkovice
15. Labe, Jaroměř, zvýšení ochrany města rekonstrukcí koryta a hrázemi
16. Orlice, Albrechtice nad Orlicí, protipovodňová ochrana
17. Labe, Mělník, protipovodňová ochrana
18. Labe, Roudnice nad Labem, protipovodňová ochrana
19. Tichá Orlice, Plchovice, protipovodňová ochrana obce
20. Labe, Štětí, protipovodňová ochrana

Úpa, Pec pod Sněžkou

Dětřichovský potok, Opatov, poldr č. 5

Úpa, Trutnov

21. Labe, Ústí nad Labem, levý břeh, protipovodňová ochrana na Q_{100}
22. Jizera, Benátky nad Jizerou, protipovodňová ochrana
23. Jizera, Mnichovo Hradiště, ochrana severozápadní části města
24. Labe, Poděbrady, zvýšení protipovodňové ochrany
25. Labe, Zálezlice, protipovodňová ochrana
26. Hejtmánkovický potok, 2. etapa – 1. část
27. Hustířanka, Dubenec, zkapacitnění koryta
28. Jesenčanský potok, zkapacitnění koryta
29. Mrlina, zkapacitnění koryta
30. Levostranný přítok Běluňky č. 6, zkapacitnění koryta
31. Čermná, zkapacitnění koryta 1. etapa
32. Maleč, zkapacitnění koryta
33. Hejtmánkovický potok, zkapacitnění koryta 2. etapa – 2. část
34. Olšina, zkapacitnění koryta
35. Hustířanka, Dubenec, zkapacitnění koryta 2. etapa
36. Suchá nádrž Ostřetín

Protipovodňová opatření plánovaná v letech 2014–2019 v rámci programu Podpora prevence před povodněmi III

Dotační *program 129 260 Podpora prevence před povodněmi III* navazuje na předchozí dvě etapy. Opatření jsou zaměřena na efektivní protipovodňová opatření v záplavových územích, stavby ke zvýšení retence v krajině, tedy realizace řízených rozlivů povodní, budování poldrů a vodních nádrží s retenčními prostory. Upřednostňovaná jsou chybějící opatření v oblastech s potenciálně významným povodňovým rizikem vymezených podle Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/60/ES ze dne 23. října 2007 o vyhodnocování a zvládání povodňových rizik. Povodí Labe v oblasti své působnosti mělo k 1. 5. 2016 zařazeno k realizaci 27 staveb v celkové hodnotě přibližně 2,7 mld. Kč:

1. Poldr Žireč
2. Mrlina, Vestec–Rožďalovice, zvýšení ochrany obcí, poldr Mlýnec
3. Mrlina, Vestec–Rožďalovice, zvýšení ochrany obcí, poldr Nepokoj
4. Librantický potok, Bukovina, výstavba suché retenční nádrže
5. Dědina, Mělčany, zvýšení ochrany území výstavbou nádrže
6. Višňová, Víska, výstavba suché nádrže na Krčelském potoce
7. Bylanka, Dřenice, výstavba suché retenční nádrže
8. Krounka, Kutřín, výstavba poldru
9. VD Labská, zvýšení retenční funkce rekonstrukcí spodních výpustí v obtokovém tunelu
10. VD Jahodnice, zvýšení retenční funkce rekonstrukcí tělesa hráze a spodních výpustí
11. VD Valcha, zvýšení retenční funkce rekonstrukcí tělesa hráze a spodních výpustí
12. VD Neškaredice, zvýšení retenční funkce rekonstrukcí spodních výpustí
13. VD Štěpanice, zvýšení retenční funkce rekonstrukcí spodních výpustí
14. Vrchlice, Velký rybník, rekonstrukce spodních výpustí
15. Novohradka, Stíčany–Čankovice, protipovodňová ochrana
16. Třebovka, Třebovice–Č. Třebová, úprava toku
17. Divoká Orlice, Žamberk, protipovodňová ochrana
18. Jizera, Turnov zvýšení ochrany města rekonstrukcí koryta
19. Jizera, Příšovice, protipovodňová ochrana
20. Labe, Mělník, protipovodňová ochrana, 2. etapa
21. Labe, Děčín, protipovodňová ochrana, 2. etapa
22. Loučná, Litomyšl, zvýšení protipovodňové ochrany města
23. Tichá Orlice, Ústí nad Orlicí, zvýšení ochrany města
24. VD Harcov, zajištění bezpečnosti VD
25. VD Fojtka, zřízení nouzového přelivu
26. VD Pařížov, rekonstrukce hrázových výpustí a koruny hráze
27. Labe, Štětí, protipovodňová ochrana – doplňující opatření

Použité zdroje:

1. Kremsa, Jirásek: Státní programy k realizaci ochrany před povodněmi, Pramen 2/2010
2. Materiály odboru inženýrských činností

Poznámka: VD – vodní dílo.

Tichá Orlice, Králíky, poldr

Labe, Ústí nad Labem – Střekov

Jesenčanský potok, Blato

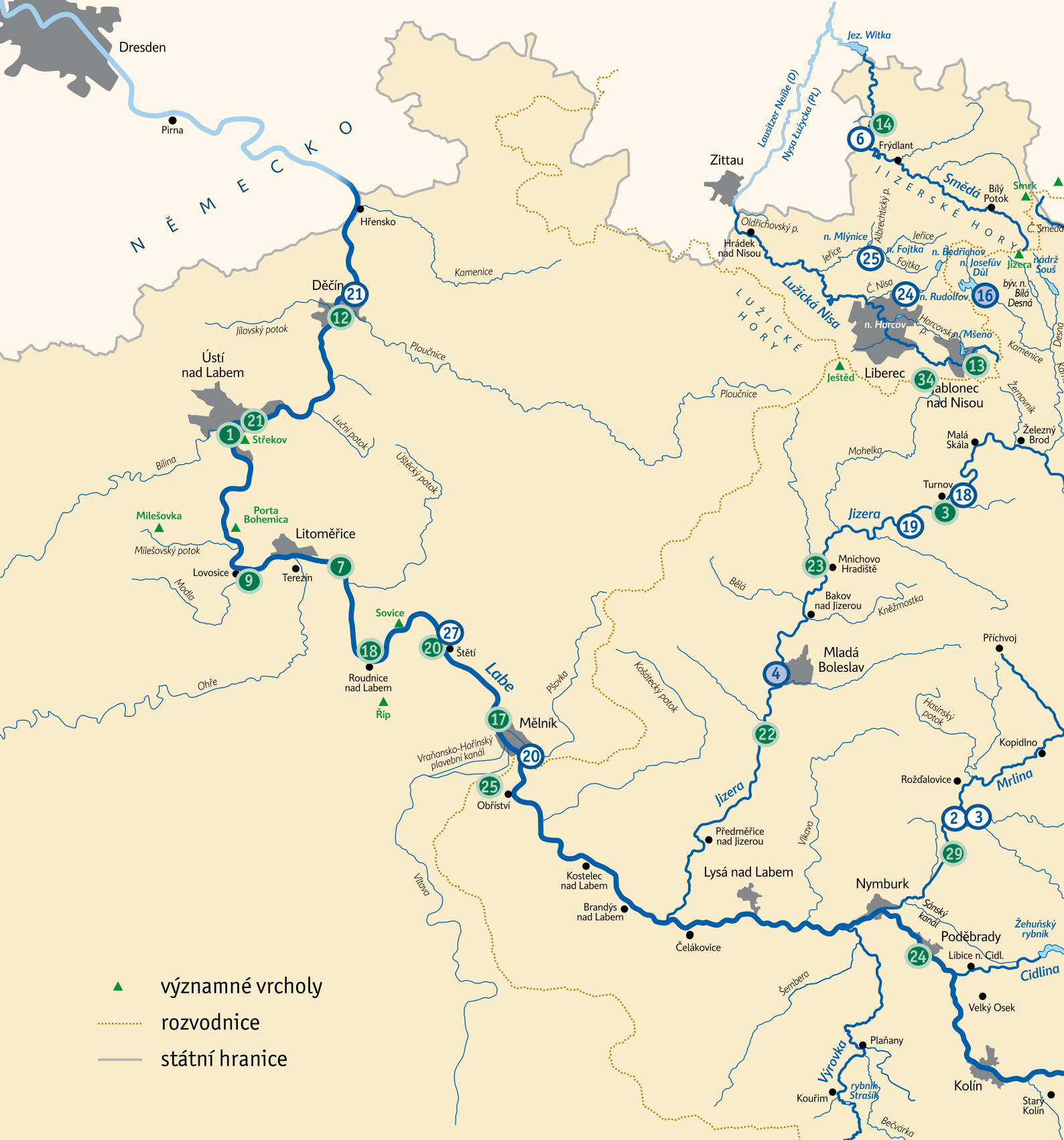

významné vrcholy

rozvodnice

státní hranice

Protipovodňová opatření

Schematická mapa rozmístění protipovodňových opatření v rámci oblasti působnosti Povodí Labe, budovaná v letech

- 1999–2001 (Program 329 060 Protipovodňová opatření)
- 2002–2007 (Program 229 060 Prevence před povodněmi)
- 2007–2014 (Program 129 120 Podpora prevence před povodněmi II)
- 2014–2019 (Program 129 120 Podpora prevence před povodněmi III)

Ústí nad Labem
Liberec
Plzeň
Praha
Hradec Králové
Ostrava
Olomouc
České Budějovice
Brno
Stóg Izerski
POLSKO
Violík
Sněžka
Jizera
Špindlerův Mlýn
n. Labská
Jablonec nad Jizerou
Pec pod Sněžkou
KRONOŠE
Horní Sytová
Jizerka
Vrchlabí
Malé Labe
Čistá
Svoboda nad Úpou
Úpa
Semily
Labe
Trutnov
Hostinné
Oleška
Kalenský potok
Košov
Tábor
Jičín
Cidlina
Vysoké Veselí
Nový Bydžov
Bystřice
Chlumec n. Cidl.
Dvůr Králové nad Labem
nádrž Les Království
Trotina
Jaroměř
Smiřice
Hradec Králové
Opatovice nad Labem
Opatovický kanál
Kunětická hora
Týnec nad Labem
Chvaletice
Přelouč
Pardubice
Struha
Zmínka
Dašice
Chrudim
Slatiňany
Doubrava
Žleby
Brslenka
Hostačovka
Zlatý p.
Chrudimka
Seč
n. Křižanovice
Nasavrky
n. Seč
nádrž Pařížov
Trhová Kamenice
Horní Bradlo
Hlinsko
Libice nad Doubravou
Cerhovka
Chotěboř
Slubice
n. Hamry
Ždírec nad Doubravou
rybník Malé Dářko
rybník Velké Dářko
Sázava
Adršpach
Teplice n. Met.
Meziměstí
JAVOŘÍ HORY
Stěnava
BROUMOVSKÉ STĚNY
Broumov
Otovice
Hoprich
Ostaš
Dřevíč
Velké Petrovice
Židovka
Suchovršice
Havlovice
Slatina nad Úpou
Oleśnice
Hronov
Metuje
Náchod
Běluňka
Česká Skalice
Zlíč
nádrž Rozkoš
Rozkošský potok
Nové Město nad Metují
Oleśenka
Velká Deštná
Orlické Záhoří
Divoká Orlice
ORLICKÉ HORY
Dědina
Bělá
Třebechovice pod Orebem
Alba
Rychnov nad Kněžnou
Bartošovice v Orl. h.
Rokytenka
Čihák
Klepáč
Týniště n. Orl.
Albrechtice nad Orlicí
Častolovice
Kostelec nad Orlicí
Zdobnice
Klášterec n. Orl.
Borohrádek
Potštejn
Žamberk
nádrž Pastviny
Lichkov
Králíky
Suchý vrch
Jeřáb
Tichá Orlice
Libchavský p.
Letohrad
Jablonné nad Orlicí
Orličský potok
Brandýs nad Orlicí
Choceň
Uhersko
Loučná
Novohradka
Ústí nad Orlicí
Černná
Vysoké Mýto
Cerekvice nad Loučnou
Litomyšl
Třebovka
vývěry v korytě řeky
Desná
Trstěnice
Ostrý Kámen

Profil Povodí Labe, státní podnik

Povodí Labe, státní podnik (Povodí Labe) vznikl ke dni 1. ledna 2001 zákonem č. 305/2000 Sb., o povodích, jako právní nástupce Povodí Labe, a.s. se sídlem v Hradci Králové. Jménem státu vykonává funkci zakladatele Ministerstvo zemědělství České republiky.

Hlavním předmětem činnosti Povodí Labe je správa povodí včetně správy významných vodních toků, správy určených drobných vodních toků v daném povodí, a dále provoz a údržba vodních děl ve vlastnictví státu. Povodí Labe rovněž vykonává veškeré práce související s hlavním předmětem činnosti, tj. ty, které mu jsou svěřeny zákonem č. 305/2000 Sb., o povodích, a zvláštními předpisy, zejména zákonem č. 254/2001 Sb., o vodách a změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, vyhláškou č. 470/2001 Sb., kterou se stanoví seznam významných vodních toků a způsob provádění činností souvisejících se správou vodních toků, a vyhláškou č. 292/2002 Sb., o oblastech povodí.

Územní působnost Povodí Labe

Územní působnost Povodí Labe pokrývá hydrologickou oblast horního a středního Labe od jeho pramene v Krkonoších po soutok s Vltavou u Mělníka, samotný dolní tok Labe po státní hranici se Spolkovou republikou Německo a českou část povodí řek Stěnavy, Lužické Nisy a Smědé. V plošném vyjádření to je 14 976 km^2, což představuje zhruba 19 % z plochy celé České republiky. Územní působnost Povodí Labe zasahuje do následujících vyšších územních samosprávných celků: Hlavní město Praha, Středočeský kraj, Ústecký kraj, Liberecký kraj, Královéhradecký kraj, Pardubický kraj, Kraj Vysočina.

Organizační struktura

Statutárním orgánem Povodí Labe je generální ředitel, na jehož výkon působnosti dohlíží devítičlenná dozorčí rada.

Organizační struktura Povodí Labe a jeho systém řízení odpovídá specifickým potřebám oboru vodních toků, hydrologickým poměrům spravované oblasti povodí a potřebám územního uspořádání provozně technických činností ve vazbě na síť vodních toků, kterou má ve své správě.

Ředitelství státního podniku

má sídlo v Hradci Králové a zabezpečuje plnění strategických vodohospodářských úkolů, centrálně provádí nezbytné odborné činnosti a metodické řízení všech organizačních útvarů Povodí Labe. Činnost je rozdělena mezi úsek investiční, technický a finanční a ekonomický. Jednotlivé úseky řídí odborní ředitelé.

Investiční úsek tvoří odbor inženýrských činností, odbor veřejných zakázek a dotací a odbor péče o vodní zdroje. Součástí technického úseku je odbor

Pramen Labe v Krkonoších

Mapa územního uspořádání závodů v letech 1991–2015

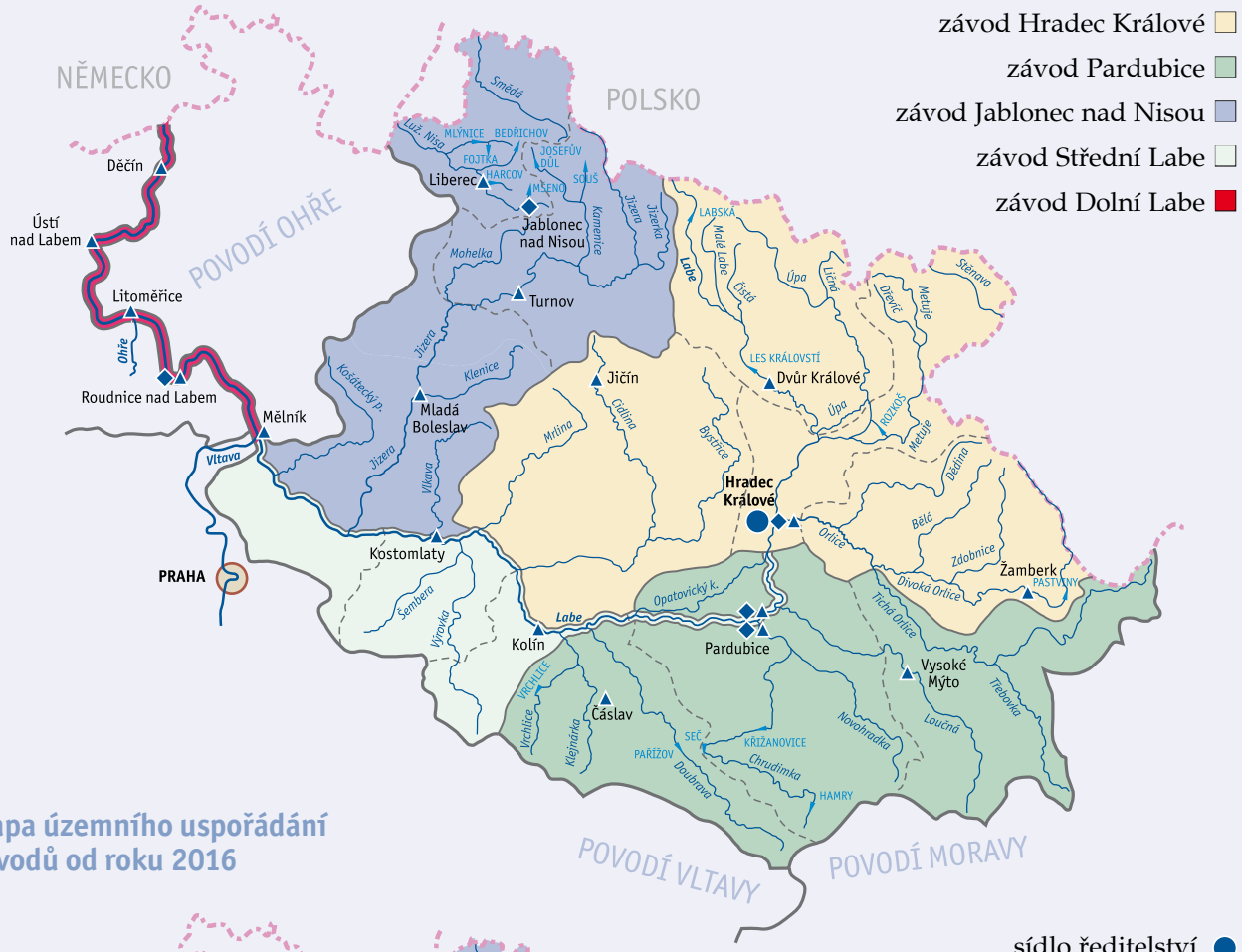

Mapa územního uspořádání závodů od roku 2016

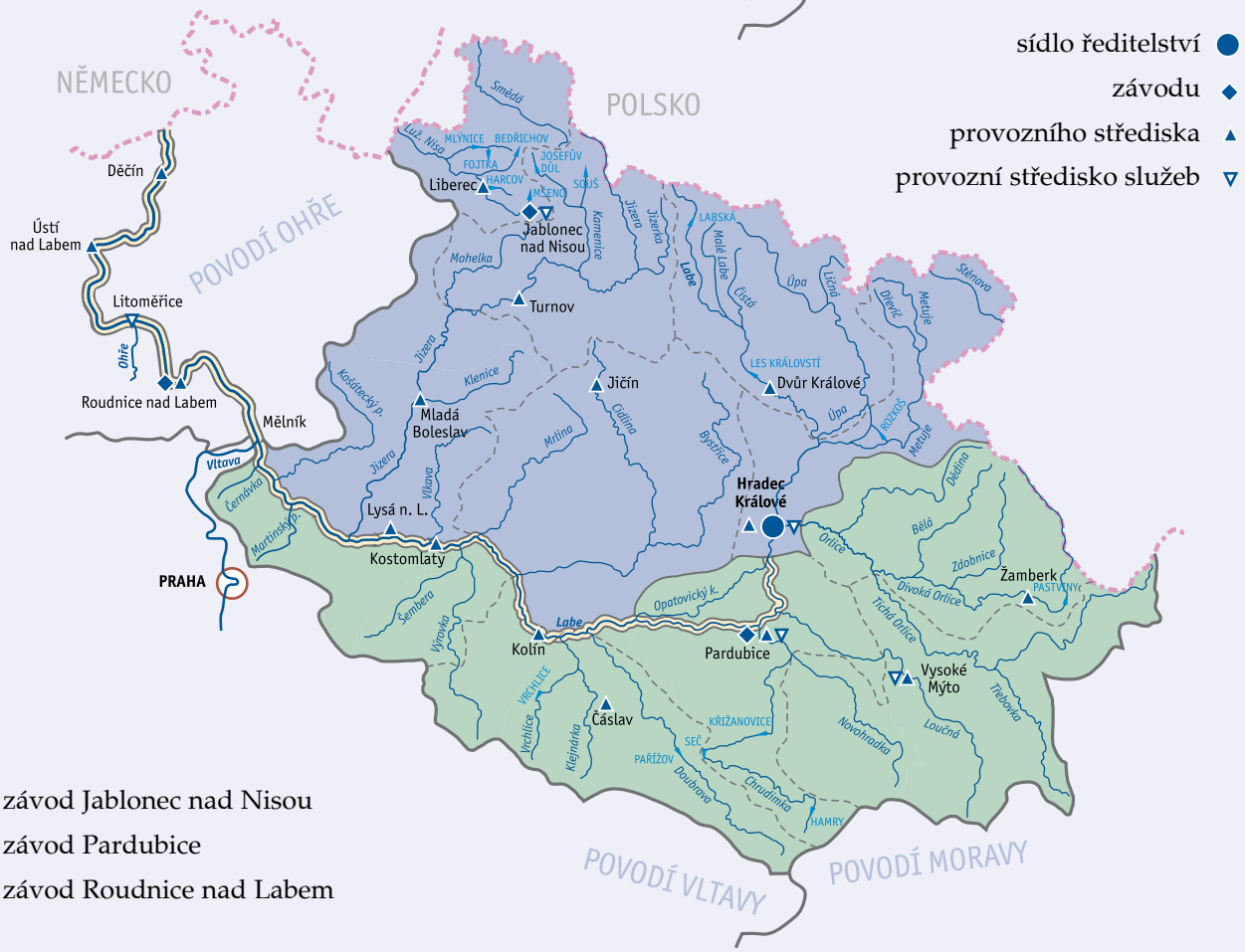

Labe, Ústí nad Labem-Střekov

technickoprovozní činnosti, odbor vodohospodářského dispečinku, odbor vodohospodářských laboratoří, odbor informatiky a odbor vnitřní správy. Finanční a ekonomický úsek je tvořen odborem plánování, personalistiky a mezd, odborem účetnictví a daní, odborem financování a odborem majetkovým.

Veškeré provozně-technické činnosti zajišťují od 1. 1. 2016 tři závody se sídlem v Jablonci nad Nisou, Pardubicích a Roudnici nad Labem.

Závod Jablonec nad Nisou

Provozně-technická činnost závodu je rozdělena mezi dva provozní úseky, z nichž každý má vlastní středisko služeb. Provozní úsek Hradec Králové má tři provozní střediska se sídly ve Dvoře Králové nad Labem, Hradci Králové a Jičíně a provozní úsek Jablonec nad Nisou má také tři provozní střediska se sídly v Liberci, Turnově a Mladé Boleslavi.

Závod Pardubice

Provozně-technická činnost závodu je rozdělena mezi dva provozní úseky, z nichž každý má vlastní středisko služeb. Provozní úsek Vysoké Mýto má dvě provozní střediska se sídly ve Vysokém Mýtě a Žamberku a provozní úsek Pardubice má tři provozní střediska se sídly v Pardubicích, Čáslavi a Lysé nad Labem.

Závod Roudnice nad Labem

Provozně-technická činnost závodu je rozdělena mezi dva provozní úseky, z nichž každý má vlastní středisko služeb. Provozní úsek Pardubice má tři provozní střediska se sídly v Pardubicích, Kolíně a Kostomlatech nad Labem a provozní úsek Roudnice nad Labem má také tři provozní střediska se sídly v Roudnici nad Labem, Ústí nad Labem a Děčíně.

Adresář Povodí Labe, státní podnik

Povodí Labe, státní podnik
Víta Nejedlého 951, 500 03 Hradec Králové, ústředna: +420 495 088 111, e-mail: labe@pla.cz, www.pla.cz

Ředitelství
Víta Nejedlého 951, 500 03 Hradec Králové, ústředna: +420 495 088 111, e-mail: labe@pla.cz,

Závod Jablonec nad Nisou
Želivského 5, 466 05 Jablonec nad Nisou, ústředna: +420 483 366 311, e-mail: labe-z1@pla.cz

Závod Pardubice
Cihelna 135, 530 09 Pardubice, ústředna: +420 466 868 211, e-mail: labe-z2@pla.cz

Závod Roudnice nad Labem
Nábřežní 311, 413 01 Roudnice nad Labem, ústředna: +420 416 805 511, e-mail: labe-z3@pla.cz

Údaje o vodních tocích a vodohospodářském majetku

ke dni 31. 12. 2015

Plocha spravovaného povodí (km^2)	14 976,1
Délka vodních toků ve správě (km)	9352,7
Délka umělých kanálů a přivaděčů (km)	88,6
Jezy celkem (počet)	195
Rybniční hráze celkem (počet)	76
Suché nádrže (počet)	21
Přehrady celkem (počet)	24
Plocha nádrží při max. hladině (km^2)	20,9
Délka dopravně významné vodní cesty využívané (km)	244,8
Plavební komory (počet)	30
Malé vodní elektrárny vlastní (počet)	20

Přehled institucí oboru vodních toků v letech 1896–1966

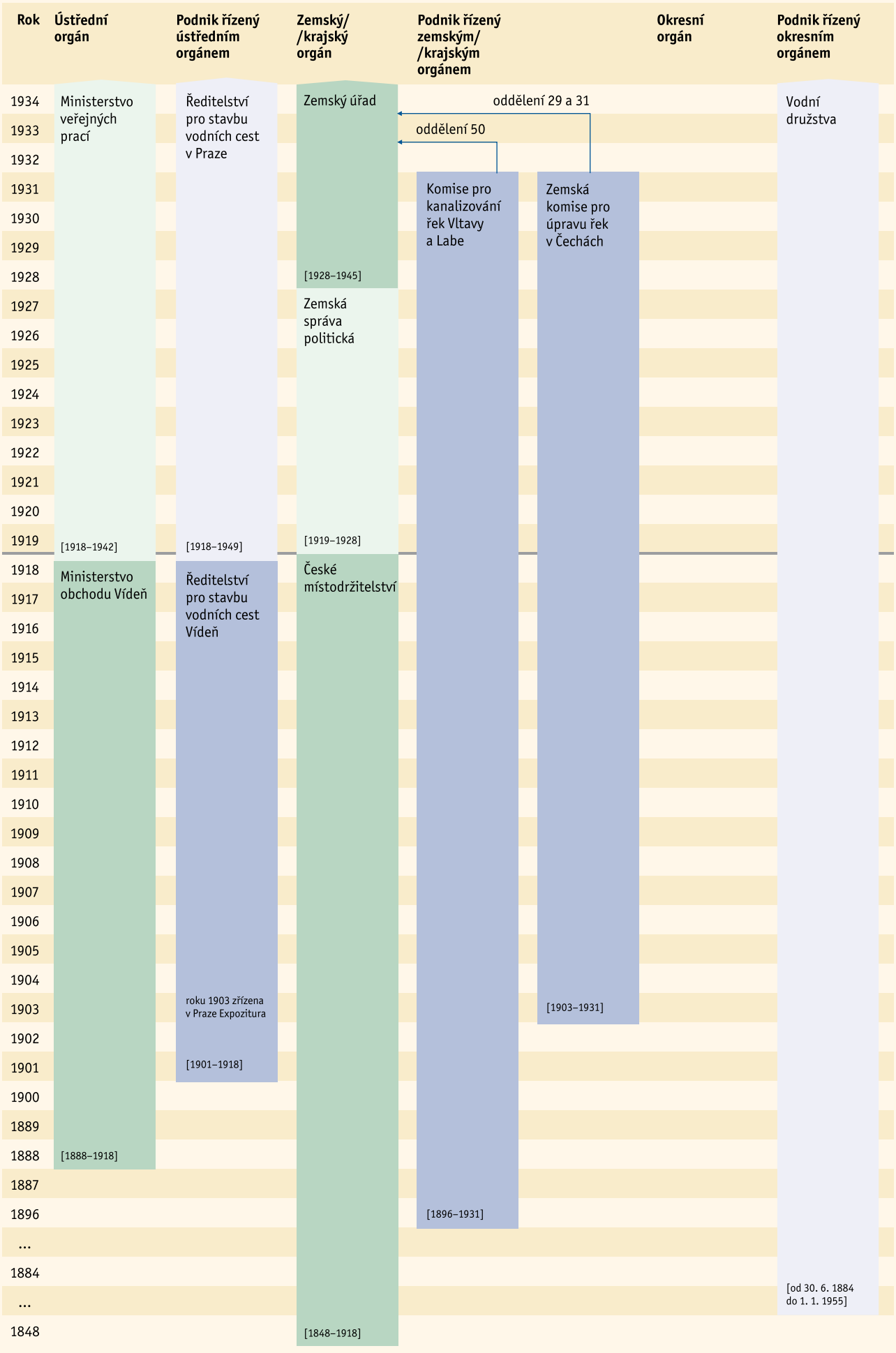

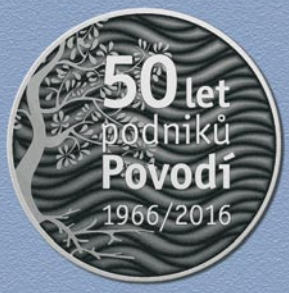

Jubilejní medaile, kterou vydalo Povodí Labe, státní podnik
k příležitosti padesáti let své činnosti

POVODÍ LABE

Víta Nejedlého 951
500 03 Hradec Králové
tel. +420 495 088 111
e-mail: labe@pla.cz
www.pla.cz

Publikaci vydalo v květnu 2016 Povodí Labe, státní podnik jako účelový náklad
Text: Ing. Zlata Šámalová
Foto: archiv Povodí Labe, státní podnik
Redakce: Ing. Ladislav Merta, Ing. Zlata Šámalová

Technické zpracování, obálka a grafická úprava: Pep-in, s.r.o., Hradec Králové
Tisk: GARAMON, s.r.o. Hradec Králové